

ZÁPAS O DUŠI 119

**Půjčuj, rozmnožuj,
rozšiřuj!**

**ZIMA 2014
ROČNÍK 25**

Sola Scriptura – Jedině Písmo

Solus Christus – Jedině Kristus

Sola Gratia – Jedině milost

Sola Fide – Jedině vírou

Soli Deo Gloria – Jedině Bohu Sláva

OBSAH

Jak šíříme kruhy	1
Ohlédnutí k 25. výročí Zápasu o duši	2
Zhodnocení křesťanských pohledů na počátek	7
Ztráta Adama	11
Teistická evoluce a nová teologie	13
Dvanáct argumentů, kterým by se evolucionisté měli vyhýbat	16
Stvoření či evoluce?	19
Skoro-křesťan	21
V potu tváře se smějeme i pracujeme	24
Desatero kazatele I.	29
Skutečná láska vychází pouze z pravdy Božího evangelia	33
Jak zničit své manželství dřív než vůbec začne	40
Napsali jste nám – omezené smíření	43

JAKÉ ŠÍŘÍME KRUHY?

Ivan Kudrfalec

Jednou jsem při ranní procházce přišel k řece, na místo, kde má slepé rameno. Bylo bezvětrí, a proto byla voda naprosto nehybná. Ve vodě se odrazilo a lesklo celé stříbrné nebe. Voda zrcadlila stromy úplně stejně jako proti obloze. Byla to krásná podívaná. Chvilku jsem stál a pozoroval ten nádherný úkaz. Pak jsem dostal nápad.

Vzal jsem kamínek a hodil ho do vody. Byl jsem zvědavý, co se stane s obrazem. Kamínek dopadl do vody a po řece se rozeběhly pravidelné kruhy, nejdříve širší, pak jeden vedle druhého až zcela hustě vedle sebe. Na stříbrné hladině se při pohybu vody roztančily také stromy. Voda se vlnila až ke břehu a stromy tancovaly. Nemohl jsem se vynadávat.

Vzal jsem nový kamínek a hodil ho dál než předtím. Chtěl jsem se dozvědět, jestli ke mně vlnky dorazí i z větší dálky. Po chvilce jsem viděl, jak přichází kruhy i tentokrát. Tak malý kamínek uvedl znovu do pohybu celou hladinu a stromy v odlesku zase oživily. Cítil jsem se tak dobře. Moje srdce bylo v tuto chvíli tak čisté. Měl jsem klidnou mysl.

2 ZÁPAS O DUŠI

Zdalo se mi, že vidím otevřené nebe. Pochopil jsem, že se mnou hovoří krásou svého díla Bůh. Znovu jsem házel kamínky, tentokrát hned dva asi deset metrů od sebe. Těšil jsem se, jaká bude reakce, až se spojí kruhy z obou míst. Očekával jsem, že až do sebe narazí, tak vznikne chaos. Nevznikl.

Když se kruhy sešly, nepřekážely si a nerušeně šly svou cestou dál. Překrývaly se. Místo spojení vyzařovalo energii jakoby silného proudění a záření. Kruhy vytvářely překrásné obrazce, tajil se mi tou nádherou dech.

Počkal jsem, až se voda zase uklidní a hodil do vody čtyři kamínky do čtverce.

Nejdříve na hladině vznikly široké kruhy, postupně všelijak vrásčité, které se spojily, protnulý a vyzařovaly obrovskou sílu proudu. Vznikaly obrazce nevýslovné nádhery. Stromy tančily a já se v srdci z té krásy radoval, vzdával Bohu slávu a vzal si z toho, co jsem viděl, toto poučení. Jeden nepatrný dotyk vody způsobil pohyb celé hladiny.

Jeden člověk, ať chce nebo nechce, působí svou osobou do celého okolí. Záleží na něm, zda je toto působení kladné či záporné, zda je k tomuto vlivu lhostejný, či ho přijímá zodpovědně. Měli bychom však mít na paměti, že nejsme sami svoji, že patříme Bohu a že život každého z nás má velký vliv na celé naše okolí. ■

PŘÍLEŽITOST OHLÉDNOUT SE A DĚKOVAT BOHU u příležitosti 25. výročí Zápasu o duši

Pavel a Klára Steigerovi

Ani ve snu nás nenapadlo, že nás bude náš dobrý Pán provázet po celou dobu služby mezi vámi všemi milými. Pro novější čtenáře se vrátím nejdříve k počátkům, jak a proč časopis vznikl.

Všemu tomu předcházelo první vydání knihy Zápas o duši v r. 1985. Byl to náš poslední počín v USA, než jsme se vydali do Indonésie. Kniha se dostala do rukou Otu Vožehovi, v té době byl vedoucím československého oddělení Trans World Radia v Monte Carlu. Následoval dopis s otázkou, zda by Pavel neposlal ukázkou vhodné nahrávky, pro krátkovlnné vysílání. Poslal, a od roku 1987 se datuje naše rozhlasová spolupráce s TWR. S přibývajícím ohlasy posluchačů a prosbami o texty pořadů se zrodila myšlenka pořady upravit a zformá-

tovat do kapesního vydání. V té době se objevily xeroxové kopírky. Texty jsme psali na elektrickém psacím stroji, stříhali a lepi-li sloupce, přidávali nadpisy z předtištěných písmen. V té době jsme se seznámili s bratrem Sečkou z Rakouska, který započal návaznou službu s posluchači TWR. Společně jsme začali „vydávat“ přílohy k dopisům čtenářů a čile korespondovali. Počet čtenářů rostl na desítky a okruh témat se rozšiřoval.

Z dopisních příloh se vyvinul opravdový časopis Zápas o duši. Poprvé vyšel až v lednu 1989. V témže roku jsme získali najednou více adres zájemců. Klára přiletěla z Indonésie do Budapešti, kde se konala evangelizace Billyho Grahama. Jeho hostem byla Joni Eareckson Tada

a její promluva k věřícím z komunistického bloku byla mimořádně povzbudivá. Na stadionu se poprvé setkala naživo s křesťany z Československa. V roce 1969 jsme odcházeli ze země jako nevěřící a žádné zkušenosti s věřícími z domoviny jsme neměli. Klárka nechala kolovat slovníčkový sešitek a mnozí účastníci se zapsali jako zájemci o časopis, který do té doby „vyšel“ už třikrát. Z desítek čtenářů se náhle staly stovky a naše srdce poznalo neklid povolání do služby. Časopis jsme posílali normální poštou. Abychom se vyhnuli masovému posílání, které by jistě bylo českým cenzorům podezřelé, tak jsme každé „psaní“ učinili jedinečným. Časopis jsme vkládali do různých obálek, adresy nám psal kdokoliv, kdo byl po ruce, aby měla každá adresa jiný rukopis. „Dopisy“ byly posílány z mnoha zemí, aby nedošlo k podezření. Když jel nějaký Pavlův spolupracovník do USA, Austrálie, Kanady nebo západní Evropy, dali jsme mu „dopisy“ na rozeslání. Jednou byly naše časopisy zaslány i diplomatickou poštou jedné muslimské země!

V listopadu téhož roku se rozpadl komunistický režim. Za dvacet let po našem odchodu padla železná opona, řada okolností se seběhla tak, že jsme museli udělat zásadní rozhodnutí. Pokračovat v profesionálním životě ve službě olejářské společnosti nebo opustit všechny dosavadní jistoty a vydat se na neověřenou a neprobádanou cestu do misijní služby. Tak se stalo, že z Indonésie jsme odjeli na rok do Ekvádoru, kde jsme se seznámili s prací HCJB Dobrá novina. V té době jsme si koupili přenosný počítač velikosti

mikrovlonné trouby, podařilo se nám koupit ve Vídni vzácné české fonty za cenu, za kterou bychom dnes koupili nejméně pět slušných laptopů.

Po roce vysílání v Ekvádoru jsme se krátce vrátili do USA, abychom celou anabázi zajistili finančně za pomoci amerických sborů a jednotlivců. Na této cestě nás Pán Bůh neobyčejným způsobem vedl a věřící nás povzbuzovali.

Na jaře roku 1992 jsme se přestěhovali do Luhačovic a začali pracovat místně. Když se ohlížíme zpět, vidíme, že i v Luhačovicích vedl Bůh naše kroky od samého počátku s dlouhodobou perspektivou. Na české straně patří obrovský dík Slávkovi Vlčkovi, který se ujal distribuce časopisu ještě před naším příjezdem. Janko Ostrolucký se ujal vydavatelské činnosti. Velmi často jsme zajížděli na Slovensko a postupně jsme získali celou řadu pomocníků a dobrovolníků. Mikuláš Zavilla se ujal slovenské distribuce. Milan Hudec se od samého počátku zajímal o veškeré dění kolem vysílání a byl to on, kdo začal s přípravou programů z textů, které jsme mu dodávali. Nejdříve zprostředkoval vysílání na deset let na Rádiu Lumen a před několika lety svou neúnavnou pílí a genialitou získal FM frekvenci pro Banskou Bystrici. Dnes pod jeho vedením běží internetové Rádio LOGOS – www.radiologos.sk.

Z Luhačovic jsme se přestěhovali v lednu 1995 do Říčan a začali spolupracovat s Vaškem Prokopcem na ČR Plzeň.

Časopis pokračoval a počet čtenářů rostl závratným tempem. Měli jsme řadu pomocníků, kteří nám zasílali nejen de-

4 ZÁPAS O DUŠI

sítky a stovky adres, ale s pomocí Zdenka Karáska jsme získali 25.000 adres lidí, kteří odpověděli kladně na anketu, při které týmy německých křesťanů systematicky roznášely dotazníky a křesťanské materiály. Tehdy jsme vydali zvláštní číslo v 100.000 nákladu. Z této akce nám po léta přicházely objednávky nových zájemců. Jak čas běžel, došlo ke dvěma zásadním změnám:

1. Důslednou Boží svrchovanost, přezdívanou kalvinismus, jsme poprvé představili v ZODu č. 60, duben 1999, i když jsme slovo kalvinismus ještě vynechali. O pravdivosti naprosté Boží svrchovanosti byl Pavel přesvědčen již od roku 1995. Čtyři roky měl osten v těle, váhal, modlil se, žádal Boha o moudrost a vedení. Trpěl obavami, jak svůj přerod vysvětlí ostatním a jak se zachovají čtenáři. Tehdy jsme vydávali v Čechách a na Slovensku asi 15.000 výtisků ZODu. Po 13 let (1993–2005) časopis vycházel i slovensky. S přijetím důsledné Boží svrchovanosti, což znamenalo veřejně přiznat, že Bůh je skutečně svrchovaný, nastal postupný úbytek čtenářů. Nešlo ani tak o úbytek jednotlivců, ale spíše o důsledné, neoficiální, ale velmi účinné opatření ze strany vedení některých denominací, které časopis ze svých sborů prostě vyloučily. Jistě nás to mrzelo, ale po čtyřech letech, kdy nás tížilo svědomí, stála ta úleva za to. Pavel byl šťastný, osvobozený od tíživého svědomí, hořký pocit přesto měl. Dokud jsme věřili v ústy proklamovanou Boží svrchovanost, byli jsme mezi bratry populární. Když jsme začali hlásat Boží svrchovanost se všemi jejími důsledky, upadli jsme u mnohých v nemilost.

2. Opustili jsme dispenzacionalismus. Kniha „Zápas o duši“, od jejíhož názvu je odvozen i název časopisu, vyšla v roce 1985 v USA a v roce 1991 ve druhém vydání v Československu. Snad jen malé a velmi zjednodušené svědectví (protože biblických důvodů bylo mnohem více) vysvětlí lépe než tisíc slov, proč jsme opustili dispenzacionalismus:

Pokud jde o knihu „Zápas o duši“, jsem vděčný Bohu, že ji použil a přitáhl si k sobě své povolání. Děkuji Bohu, že mi dovolil také napsat první a třetí část této knihy, moje osobní svědectví, které zajisté mělo svůj evangelizační účel. Víím, že ji Bůh použil, protože jsem ji psal v horlivé lásce jak k Němu, tak ke svým krajanům, bez jakýchkoliv postranních úmyslů. Sám jsem byl ke Kristu přitážen prostřednictvím knihy, která se zabývala budoucím geopolitickým uspořádáním světa v souvislosti s napadením Izraele Sovětským svazem ze severu. Duch Boží věděl, jak byla moje přirozenost duchovně pokleslá a ještě mrtvá. V té době jsem se zájmem četl knihy Ericha von Dänikena a dalších vykladačů nejružnějších záhad. Když jsem v roce 1978 četl scénář blízkého „biblicko-politického“ vývoje, týkající se „sovětského Magóga“, jenž před 10 lety obsadil moje rodné Československo, a toho, jak napadne Izrael, tak mne biblická proroctví přímo pohltila. Když jsem si přečetl v r. 1978, že po jedné generaci, tj. po 40 letech od vzniku státu Izrael, se Pán Ježíš vrátí, což tehdy bylo jen za pouhých 10 let, už v roce 1988, srdce se mi tetelilo. Až později jsem si uvědomil, že se z těch stovek „prorockých“ knih, vydávaných tehdy i dnes, nic nenapl-

nilo a nenaplní. Jedna přítelkyně, Angličanka, která prožila podobné zklamání, řekla: „Dost už bylo té křesťanské astrologie!“ Až později mi Boží slovo odhalilo, že druhý příchod Pána Ježíše není předznamenán politickou konstelací států, ale duchovní „konstelací“ Jeho těla, chrámu Božího, tj. církve (2Te 2,1–4). V roce 1978 jsem „slyšel“ na proroctví o Sovětském svazu, silně pochybuji, že bych tehdy slyšel na chrám Boží. Myslím, že kniha „Zápas o duši“, mimo první a třetí část, byla tolik úspěšná právě proto, že v ní šlo o křesťanskou „astrologii“ nebo „bulvár“ – tedy o lidské geopolitické spekulace ohledně druhého příchodu Pána Ježíše Krista, jež byly zasazené do biblického kontextu.

Hlavní důvod, proč jsme opustili dispenzacionalismus, však byl tento: Snad deset let (1985–1995) jsem nosil v duši otázku: Jak je to možné, že ve verši

- ◆ *Vnutí svou smlouvu mnohým v jednom týdnu a v polovině toho týdne zastaví obětní hod i oběť přídavnou.*
(Da 9,27a)

je podle dispenzační teorie ten, kdo zastaví obětní hod, antikrist v nově vystavěném židovském chrámu; ale podle smluvní a novosmluvní teologie je ten, kdo zastaví obětní hod, Kristus na kříži! Zde nešlo o nějaké slovíčkaření, šlo o zásadní teologický nesoulad! Antikrist, nebo Kristus? Větší interpretační rozpor už nemůže ani být. Někdy v druhé polovině osmdesátých let, když se mé znalosti dispenzacionalismu postupně prohlubovaly, jsem si začal velmi dobře uvědomovat jeho slabiny. Jestliže ten, kdo zastavil oběti, je Kristus, a ne budoucí antikrist (z Danielova pohle-

du byl jak Kristus, tak osobní antikrist budoucností), potom padá celá konstrukce dispenzační teologie, pokud se týká smluv s etnickým Izraelem a posledních věcí (eschatologie). Nemohl jsem neuvěřit, že ten, kdo odstranil obětní hod, byl Kristus. Vše se rázem zhroutilo na padrť.

Cena tisku a poštovního se zvyšovala, a protože jsme nikdy nežádali předplatné, zredukovali jsme počet zásilek na ty, kteří se nám ozvali, že čtou a mají zájem. Ostatní jsme dali do neaktivního adresáře. Nejdříve jsme vydávali ob měsíc, potom jsme se z úsporných důvodů rozhodli dělat čtvrtletník s dvojnásobným počtem stran. Po této transformaci se počet pravidelných čtenářů ustálil asi na 5.000 výtisků v Česku a 1.000 na Slovensku.

Dál jsme se věnovali přípravě rozhlasových pořadů a následné práci s posluchači. Neocenitelnou službu a věrnost nám prokázala Jindra Suchomelová, Gábina Lauková se starala o vše, co se týkalo audioprodukce, rozeslali jsme stovky kazet. Vláda Dobiáš je náš IT-man a ač žije trvale v zahraničí, stále spolupracujeme.

Léta jsme se modlili za více spolupracovníků, ale především za ty, kdo ponechou naši štafetu dál. Teprve po 15 letech se začala situace měnit. Nejdříve nás kontaktovali Iva a Jan Suchých, kteří se právě vrátili z Anglie, kde získali roční stipendium studia na Reformovaném semináři a projevíli zájem o spolupráci. Uběhly další dva roky a kontaktovala nás celá „delegace“ z Ústí n. L. Říkali, že se již delší dobu modlí za to, aby se mohli zapojit do naší služby naplno s tím, že by v budoucnu chtěli službu převzít. Jarda Kernal se

6 ZÁPAS O DUŠI

osvědčil po všech stránkách. Jeho bohaté zkušenosti s organizací podnikových prezentací a pořádání konferencí, kazatelské obdarování a vedení sboru v Ústí nás ujistilo, že naše modlitby byly vyslyšeny. V modlitbách jsme se připravovali na zkušební spolupráci. Náš cíl byl předat redakční a administrativní práci s vydáním 100. čísla. Bylo nám asi tak jako když z domu vyletí skoro dospělák. Uvolnili jsme místo mladší generaci a naše vzájemné soužití a spolupráce s Kernalovými a Suchými je pro nás důkazem, že se vše děje podle Jeho plánu a v Jeho čase.

Naše redakční rada je skvělý tým mladých lidí, službě oddaných a obětavých služebníků. Spojení vydavatelství Poutníkova četba, vydavatelství časopisu Zápas o duši a rozhlasové tvorby je trojnožka, která se nevíklá, ale stojí pevně na biblických základech.

Pavlovi se konečně splnil jeho sen, může studovat a psát, Klára pilně překládá z angličtiny texty kázání a upravuje je do formátu rozhlasových zamyšlení pro TWR a Rádio Logos, oba přispíváme do Zápasu, společně pořádáme konference a řada kvalitních vydaných knih, spolupráce s kladenským sborem a řadou dalších malých nezávislých sborů a kazatelů uzavírá okruh našeho působení.

Co chceme přát našim čtenářům? V minulosti nám chodily stovky dopisů, souhlasných i nesouhlasných, čtenáři si sami určovali témata, kterým se máme věnovat. Dnes je korespondence spíše výjimkou. Naše nejoblíbenější rubrika z dopisů čtenářů zeje prázdnotou. Komunikujeme mobily a internetem s ce-

lým světem, projíždíme webové stránky těch, s nimiž jsme mívali osobní kontakt. Dnes máme kontakty, čtenáře a posluchače roztroušené po světě.

Chápeme, že doba se od počátku změnila. Skončila éra krátkovlnného vysílání, ale máme internetové rádio – o takových možnostech se nám ani nesnilo. Křesťanská literatura spíše než nedostatkem trpí nadbytkem titulů a informací. Dnes jeden misijní služebník zastane práci celých týmů. My jsme zažili ještě poslední okamžiky živého vysílání v Ekvádoru. Poznali jsme desítky skvělých hudebníků, hlasatelů, techniků, zdravotníků a celoživotních misionářů. Začínali jsme s magnetofonovými kotouči, které jsme žiletkou stříhali a lepili, dnes každou z těchto činností zvládne člověk kliknutím myši. Jsme si vědomi, že počet čtenářů tiskovin všeobecně klesá, proto máme vše v elektronické podobě, kde je celý náš rozhlasový i tiskový archiv, kde si lze najít jakékoliv téma, které člověka může zajímat.

Uvidíme, jak bude vypadat příštích pětadvacet let a čeho se ještě dočkáme. Ale je na čase, abychom se modlili za ty, kteří budou další generací pokračovatelů a jaký odkaz jim přenecháme.

Snad nejdůležitější radou pro sborovou práci a misijní službu je nic si nepřivlastňovat, ale ochotně předávat dál. Je krásné doprovázet a povzbuzovat začínající. Můj slavný citát povzbudil mnohé: „Pán Bůh používá ochotná trdla“, aby ukázal těm, kteří si zakládají na své profesionalitě, že to jde. Jen z lásky k Bohu bude člověk ochoten obětovat svoje zájmy a vstoupit do zápasu o duše ztrac-

ných. Jen tak nevyhasne zápal a radost z náročných služby. A jako bonus – Pán Bůh vám připraví život, jaký byste sami nevymysleli. ■

TÉMA: STVOŘENÍ A EVOLUCE

ZHODNOCENÍ KŘESŤANSKÝCH názorů na počátek

Paul Garner

Od dob Darwina vznikají mezi křesťany dohady, jaký je vlastně význam knihy Genesis (a obzvláště kapitol 1–11).

Máme hledat způsob, jak sladit Genesis a výzkumy moderní vědy v otázce počátku? A pokud ano, jaké máme možnosti?

Ve skutečnosti zuřily tyto diskuse už více než sto let před Darwinem, a to proto, že si geologové podle toho, jak právě rozuměli geologickým jevům, činili nárok na stále delší období předlidských dějin.

Zatímco teologičtí liberálové byli ochotní dát Genesis nálepku předvědeckého mýtu, ti, kdo se drželi konzervativnějších názorů na Bibli, měli tendenci hledat komplementaritu s vědou v jakékoliv podobě. V tomto článku zhodnotíme čtyři oblíbená řešení tohoto problému.

Teistická evoluce

Teistická evoluce (někdy také evoluční kreacionismus) je myšlenka, že Bůh stvořil svět skrze přírodní evoluční procesy. Tento pohled přijali opatrně někteří reformovaní křesťané po Darwinovi (včetně princetonského teologa Benjamina Warfielda), nicméně jiní ho důrazně odmítli (jako třeba presbyterián Robert Dabney). Většina teistických evolucionistů přijímá tradiční pohled na počátek jako celek, od Velkého třesku před 13,7 miliardy let do

vyvinutí člověka z opičích předků během posledních tří milionů let. Někteří však připouštějí, že v klíčových momentech došlo ke zvláštnímu stvoření.

Dnes existuje mezi teistickými evolucionisty celá škála názorů na to, jak chápat záznam v Genesis ve věci stvoření. Někteří tvrdí, že obsahuje jádro historických prvků. Denis Alexander například identifikuje Adama jako neolitického farmaře žijícího před 6 až 8 tisíci lety.

Jiní tvrdí, že číst Genesis jako historický záznam znamená minout se zcela s jejím záměrem. John Walton, profesor Starého zákona na Wheaton College v Illinois, nedávno prohlásil, že Genesis 1 není vůbec o počátku materiálního vesmíru, ale spíše pojednání o tom, jak Bůh řídí svůj svět založený kolem tradičního sedmidenního slavnostního otevření židovského chrámu.

Kreacionismus staré Země

Toto (někdy také progresivní kreacionismus) je myšlenka, že Bůh nadpřirozeně stvořil hlavní skupiny (nebo dokonce druhy) živých organismů, ale že tak činil pravidelnými zásahy do dějin země.

Tento názor byl populární v evangelikálních kruzích pravděpodobně proto, že dovoluje křesťanům odmítnout evoluci a zároveň přijmout časový rámec mili-

8 ZÁPAS O DUŠI

ard let. Mnozí, i když ne všichni, z těch, kdo se ztotožňují s hnutím inteligentního plánu, se nacházejí v této kategorii.

Je typické, že kreacionisté staré Země vykládají dny tvoření jako dlouhá období, která představují epochy historie země nebo jako dny zjevení (vlastně ne dny, ve kterých Bůh stvořil svět, ale spíše dny, ve kterých Bůh odhalil pisateli, co již vykonal v průběhu dlouhých období).

Jedna z nevlivnějších knih kreacionismu staré Země ve Velké Británii byla kniha Alana Haywardse *Creation and evolution* (Stvoření a evoluce), ačkoliv její autor byl kristadelfián.

Z evangelikálního pohledu to byla kniha Sedm dnů, které rozdělily svět od Johna Lennox. Asi nejznámějším kreacionistou staré Země v USA je Hugh Ross z organizace *Reasons to Believe* (Důvody, proč věřit).

Teorie mezery

Teorie mezery (někdy nazývaná teorií obnovy zničeného stvoření) je myšlenka, že již předtím existovalo stvoření, které bylo zničeno, když se satan vzbouřil proti Bohu a byl vyhnán z nebe.

Toto původní stvoření je prý popsáno v Genesis 1,1, po kterém následuje neurčitá časová mezera před obnovením světa – jinými slovy, svět, ve kterém nyní žijeme, existuje od Genesis 1,2 dále.

Teorie mezery byla v reformačních kruzích zpopularizována teologem a zakladatelem Skotské svobodné církve, Thomasem Chalmersem (1780–1847), a stále se těší velké oblibě mezi bratrskými sbory, což je výsledek její obhajoby v poznámce pod čarou v revidované Scofieldově Bibli.

Zastánci teorie mezery odmítají evoluci a obvykle připisují horniny a zkameněliny zničení prvního stvoření. V řadách vědců dnes existuje jen málo zastánců tohoto pohledu, ačkoliv spisy Arthura Custance byly v minulosti hojně čteny.

Kreacionismus mladé Země

Tato myšlenka (někdy také současný kreacionismus) tvrdí, že Bůh vytvořil vše v šesti obyčejných dnech, že smrt vstoupila do světa jako následek Adamova hříchu, že Bůh ve dnech Noeho odsoudil svět k celosvětové potopě a že všichni lidé jsou potomky Adama skrze Noemovy syny, jejichž potomci byli poté rozptýleni z Babelu.

Jinými slovy, kreacionisté mladé země berou Genesis 1–11 jako přímý historický důkaz.

Tento názor má v křesťanské církvi pravděpodobně nejstarší původ a většina aspektů tohoto názoru se odráží ve spisech mnohých (i když ne všech) církevních otců a reformovaných.

V době, kdy se v polovině devatenáctého století prosadil Darwin, byl kreacionismus mladé Země velkou měrou odsunut do pozadí, ačkoliv v současnosti, po uveřejnění klíčové knihy Johna Whitcomba a Henryho Morrise, *The Genesis Flood* (Potopa v Genesis) v roce 1961, prodělává částečné obrození.

Hlavní otázka

Jak bychom se tedy měli postavit k těmto čtyřem populárním postojům ohledně počátku?

Křesťanské diskuse o počátku se často zaměřují na otázky typu literární žánr

knihy Genesis. Je to poezie? Je to alegorie? Je to přímý záznam dějin?

Nebo se zaměřují na kontroverzní prvky záznamu Genesis 1, jako je význam dnů stvoření. Jsou to obvyčné dny? Představují dlouhá časová období? Jsou jen literárním nástrojem?

To jsou všechno zajímavé otázky, ale nejsou to nejdůležitější záležitosti, na které je třeba se zaměřit. Často vytvářejí mylné kontrasty. Tvrdí, že Genesis 1 musíme považovat buď za popis dějin, nebo poezii. Ve skutečnosti však mohou být dějiny sděleny s naprostou přesností ve formě poezie.

Literární struktura není skutečné historii na překážku. Další části Bible, včetně evangelií, jsou plné literárních struktur, a přesto je nestavíme proti historičnosti událostí, které popisují.

Co je možná ještě důležitější – nejzávažnější oblast teologického konfliktu se týká původní dobroty stvoření, ne délky dnů jeho stvoření. To je otázka, která má širší dopad než dokonce i to, jak vykládáme Genesis 1.

Dějová linie

Abychom tomu porozuměli, potřebujeme se zamyslet nad tím, co bychom mohli nazvat spásnou dějovou linií Bible. Lze ji shrnout takto. Na počátku Bůh stvořil člověka jako svého zástupce, aby vládl a staral se o Jeho stvoření. Avšak první člověk, Adam, se vzbouřil proti Bohu, čímž přivedl na lidstvo Boží prokletí, které vede k jeho smrti.

Jakožto potomci tohoto prvního člověka dědíme jeho hříšnou přirozenost a po-

dobně podléháme Božimu spravedlivému soudu. Bůh však poslal svého Syna, Ježíše Krista, jako dokonalou lidskou bytost, aby zemřel místo nás, aby na sebe vzal potrestání, které si zasloužil náš hřích. A Ježíš vstal z mrtvých jako prvotina nového stvoření, které bude úplné, až se vrátí.

Potopa v době Noeho také hraje v této dějové linii klíčovou roli. Nový zákon popisuje potopu jako bod zvratu, ve kterém byl zničen starý svět a začal svět nový (2Pt 3,3–7).

Tímto způsobem předjímá budoucí soud, až se vrátí Kristus, po němž bude stvořeno nové nebe a nová země.

Evangelikálové stále více chápou důležitost zdůrazňování této biblické „zápletky“, obzvláště v evangelizaci, protože jen v tomto rámci dává dobrá zpráva o Ježíši Kristu smysl.

Tvrdím, že je to také kontext, ve kterém musíme hodnotit různé názory na počátek. Musíme se ptát: Jak slučitelné jsou s celou dějovou linií?

Shrnutí teorii

Mezi evangelikálními křesťany existují čtyři populární názory na počátek – teistická evoluce, kreacionismus staré Země, teorie mezery (nebo obnovení zničeného stvoření) a kreacionismus mladé Země. Měli bychom zkoumat, jak slučitelný je každý tento pohled s dějovou linií Bible.

Teistická evoluce je dnes stále populárnější. Mnoho evangelikálů ji přijímá jako elegantní způsob, jak minimalizovat potenciální konflikt mezi vědou a Biblií. Dovoľuje tradičnímu evolučnímu pohledu na počátek, aby byl přijat ve své úplnosti. Vět-

10 ZÁPAS O DUŠI

šina prvků biblické dějové linie musí však být přepsána, aby se mu přizpůsobila.

Například standardní určování stáří lidských fosilií tlačí teistické evolucionisty k tomu, aby přijali buď to, že Adam nebyl historická postava, anebo že existoval, ale nebyl předkem celého lidstva.

Navíc se podle evoluce v současné lidské historii neodehrála žádná celosvětová potopa, která od sebe dělí epochy, a tak je potopa degradována na místní událost, která se většiny lidstva nedotkla.

A co je vůbec nejzávažnější, fyzická smrt není již spojena se vstupem lidského hříchu, protože existovala již miliony let před Adamem. To nechává teistické evolucionisty bez jasného vysvětlení toho, proč musel tedy Kristus trpět a zemřít, aby zaplatil za lidský hřích.

Toto přepsání biblické nauky ve velkém činí teistickou evoluci pro mnoho evangelikálů nepřijatelnou.

Problémy těchto teorií

Kreacionismus staré Země je také docela populární, protože dovoluje křesťanům odmítnout evoluci (obzvláště evoluci člověka) a přijmout standardní geologická časová období. To má zjevnou odezvu.

V mnoha směrech však kreacionismus staré Země vlastně reprezentuje nejhorší z obou světů. Na jedné straně postrádá vědecké uznání teistické evoluce, protože jeho obhájci odmítají evoluci života. To znamená, že kreacionisté staré Země jsou často zavržováni se stejným opovržením jako kreacionisté mladé Země.

Na druhé straně kreacionismus staré Země selhává v řešení všech naléhavých te-

ologických problémů, kterým čelí i teistická evoluce. Kreacionisté staré Země čelí tomu samému problému, totiž kam umístit Adama na obecně uznávané časové přímce dějin. Musí také považovat Noemovu potopu za místní událost a přijmout, že smrt předešla lidský hřích o stovky milionů let.

Teorie mezery je možná nejméně uspokojivým řešením jak z pohledu vědeckého, tak i biblického, a to může vysvětlovat, proč dnes nemá v podstatě žádnou podporu ze strany vzdělanců.

Teorie mezery je krajním případem eisegese (vyčtení něčeho z Bible, co tam není). Neexistuje žádný biblický důkaz pro dřívější stvoření, které bylo zničeno při vyhnání satana z nebe nebo pro existenci rasy lidí žijících před Adamem.

Velkou měrou to spočívá v pochybném překladu Genesis 1,2 „Země byla pustá a prázdná“, který je přijímám jen několika biblickými překladateli či vzdělanci v oblasti hebrejštiny.

Teorie mezery nechává navíc nevyřešené všechny důležité vědecké otázky. Připíšeme-li fosilní záznam zničení předešlého stvoření, spíše se tím těmto otázkám vyhýbáme, než abychom je zodpověděli. A pokud se fosilie vztahují k předešlému stvoření, kde jsou potom záznamy z doby Noemovy potopy?

Sedí nejlépe

Je obecně uznáváno, že kreacionismus mladé Země se shoduje s biblickými údaji nejlépe, dokonce to uznávají i mnozí, kdo ho nepřijímají na vědeckých základech.

Jasně čtení biblického textu ukazuje na historického Adama, od něhož pochá-

zejí všichni lidé, příčinné spojení mezi hříchem a smrtí a celosvětovou potopou v rámci moderních lidských dějin. Kreationismus mladé Země zahrnuje všechny tyto historické skutečnosti.

Zjevně ale vyvolává řadu vědeckých otázek, což pravděpodobně vysvětluje, proč tolik evangelikálů váhá přijmout kreationismus mladé Země. Je to však tak závažný nedostatek? Myslím, že ne.

Problematickým vědeckým otázkám se nevyhýbá, ani před nimi neuskakuje. Kreationismus mladé Země naopak poskytuje rámec, v němž mohou být takové problémy řešeny pečlivým vědeckým výzkumem. Takové úsilí už přineslo povzbudivé výsledky, které naznačují potenciál pro rozvoj zdravých alternativních vysvětlení vědeckých důkazů.

Jaký problém?

V závěru můžeme tedy říct, že žádný pohled na počátek není prost těžkostí.

Všechno jsou to problémy plné výzev, které je třeba pečlivě promyslet.

Jak vidíme, teorie mezery skutečně není žádným řešením. Co se týče zbylých tří pohledů, musíme se sami sebe ptát: O jaký problém stojíme? Chceme teologický problém – vysvětlit, proč Bůh poslal svého Syna, aby porazil nepřítele (smrt), kterou sám stvořil a prohlásil v počátku za dobrou?

To je problém, kterému budeme čelit při přijetí teistické evoluce nebo kreationismu staré Země, a je těžké uvěřit tomu, že by kdy vůbec mohl být vyřešen.

Nebo chceme problém vědecký – vysvětlit biologické a geologické záznamy bez evolučních předpokladů?

To je problém, kterému budeme čelit, když přijmeme kreationismus mladé Země. Ten by však mohl být vyřešen inovativním výzkumem. Víím, který problém bych si zvolil raději! ■

www.evangelical-times.org

Překlad Julie Petrecká

ZTRÁTA ADAMA

Jeremy Walker

Zbavit se Adama znamená ztratit daleko více. To proto, že ztráta Adama se záhy projeví jako počátek ztráty našich Biblí. Jako zahradník, který se rozhodne, že ostříhá živý plot, a zjistí, že razantním zásahem nůžkami v jednom místě způsobil nerovnováhu, která vyžaduje další a další zásahy, než se dá zase všechno do pořádku. Lloyd-Jones jasně říká: „Bible je jednotná. Musíme ji brát jako celek.“ Celé Písmo stojí a padá spolu. Jakmile uděláme první stříh, nelze určit, kolik dalších

stříhů bude následovat, než ten, kdo drží nůžky, bude spokojen.

Jaké jsou některé konkrétní stříhy, které by mohly následovat, když ztratíme Adama? Co v tomto smyslu padá s historickým Adamem? Když podkopáme důvěryhodnost stvoření a pádu, co se zřítí s nimi?

Ztráta důstojnosti

Ztratit Adama znamená ztratit svou důstojnost. Jakožto Adamův syn víím, že jsem

12 ZÁPAS O DUŠI

byl stvořen podle obrazu Boha. To, že Adam byl stvořen zcela odlišně od všech stvoření za jistým účelem a s konkrétním úkolem, propůjčuje důstojnost bytí nejen mně, ale všem lidským jedincům. Ztráta Adama může znamenat v principu ztrátu důležitého základu v bojích proti sexuálnímu obchodu, potratům, otroctví a množství dalších oblastí, kde je vědomí lidské hodnoty důvodem k angažovanosti křesťanů. Znamená to ztrátu smyslu pro poslání, které plyne z toho, že jsme, i když jen chabými, správci Boží země.

Ztráta lidství

Ztratit Adama znamená ztratit své lidství. Význam toho, co znamená být mužem a ženou, má své kořeny ve stvoření prvního člověka a první ženy. Na tom závisí celé pojetí manželství. Není náhoda, že když Pán Ježíš a apoštol Pavel mluví o manželství, vrací se ke stvoření. Ztratit Adama znamená ztratit pevný základ komplementarismu s řádem, který určil Bůh pro vztahy mezi mužem a ženou a který má svůj původ v úplném začátku existence člověka.

Ztráta vysvětlení hříšnosti

Ztratit Adama znamená, že nemám žádné vhodné vysvětlení pro hříšnost své duše nebo své rasy. Adam jako zástupce obyčejného průměrného člověka mi tento základ neposkytuje. Jen biblický Adam mi dává patřičné vysvětlení, jak hřích a smrt vstoupily do Božího světa. Ztráta Adama znamená, že nemám žádný pevný bod, ze kterého mohu odvozovat bídu lidstva ztraceného v hříchu a strašlivé skutečnosti ti duchovní a fyzické smrti, protože:

◆ ... *skrze jednoho člověka vešel do světa hřích a skrze hřích smrt; a tak smrt zasáhla všechny, protože všichni zhřešili.* (Ř 5,12)

Vezmou-li mi Adama, vezmou mi vysvětlení světa takového, jaký je, obydlého lidmi jako jsem já, jejichž srdce od přirozenosti zcela tíhnou k hříchu, a tím mi hrozí, že budu připraven o potřebu vykoupení.

Ztráta přítomné naděje

Ztratit Adama znamená ztratit naději, protože moje spojení jakožto odsouzeného člověka s Adamem nalézá svůj biblický protějšek v mém spojení jakožto zachráněného člověka s Kristem, posledním Adamem. Adam je „protějšek toho, který měl přijít“ (Ř 5,14) – všechny Bohem nařízené paralely a koncepty, na kterých stojí a z nichž je formováno mé spasení, ztratím, pokud ztratím historického Adama. „Jako v Adamovi všichni umírají, tak v Kristu všichni dojdou života,“ napsal apoštol (1K 15,22). Pokud jsem však v žádném Adamovi nezemřel, jak si mohu být jistý, že můj paralelní vztah s Kristem mi zajišťuje život? Pokud si nepřipíšu Adamův hřích, proč bych si měl připsat Kristovu spravedlnost? Nemohu mít jedno bez druhého. Nejznámější ilustrace Thomase Goodwina to osvětluje: Pokud v podstatě a v rámci Božího jednání se světem existují v celém světě jen dva muži, dva obři, na jejichž opascích je zavěšen každý další jednotlivec, co mám tedy dělat, když jeden z těch obrů je najednou vyňat z rovnice? Najednou začne existence toho druhého, obzvláště ve vztahu soteriologické soudržnosti, být nejasná. Pokud je jeden z nich

pouhou pohádkou nebo šifrou, co potom ten druhý?

Ztráta budoucí naděje

Ztráta Adama však neznamena jen ztrátu mé přítomné, ale také budoucí naděje. Pokud neexistuje pozemský muž, jehož obraz nesu, jak jisté je mé očekávání, že jednoho dne ponesu obraz nebeského muže? Paralely vyžadují buď to, že pokud jsem měl podíl na Adamově pozemskosti, budu – v jednotě s Kristem – mít jednoho dne podíl na Jeho nebeskosti, nebo to, že pokud se zřeknu historického Adama, tak se hlavně musím vzdát svého očekávání fyzického vzkříšení v Kristu Ježíši. A nejen to – padá-li pád člověka s Adamem, jaké máme teď vyhlížet obnovení? Možná není co obnovovat. Tvorstvo nesténá k vykoupení pod vahou Adamova přestoupení, protože žádný Adam nic nepřestoupil, a pokud nemáme co vyhlížet k dovršení našeho vykoupení, pak ani tvorstvo nesténá nebo sténá zbytečně. Co se stane s novým stvořením, pokud ztratíme to staré?

Jakou máme naději na nové nebe a novou zemi, ve které přebývá spravedlnost, jestliže ta stará neměla žádného historického Adama, který by zapříčinil historický pád? Bylo mi řečeno, abych čekal na chvíli, kdy naráz, v okamžiku, budeme proměněni. Musím to tedy nyní vykládat tak, že to znamená věčný proces postupného vývoje směrem k nebeskému stavu?

Ztráta Krista

Pokud chci vědět, kdo a čím jsem před Bohem a v Božím plánu a záměru jakožto vykoupěný člověk s vidinou slávy s Kristem před sebou, potom potřebuji historického Adama. V určitém smyslu zobrazuje všechny potřeby, které Kristus naplňuje. V jiném poskytuje obrys, který Kristus vyplňuje, a koncept, v jehož rámci Kristus působí. A tak tedy pokud ztratím prvního Adama, ztratím druhého a posledního Adama. Ztratit Adama znamená ztratit Krista. ■

www.reformation21.org
Překlad Julie Petrecká

TEISTICKÁ EVOLUCE A NOVÁ TEOLOGIE

Josef Potoček

„Biblický Bůh je Bohem genomu“

(Francis Collins, Boží řeč, 2011)

Teistická evoluce je označení pro koncept, který se snaží o harmonizaci evoluční teorie s křesťanskou vírou. Snahy o evoluční popis světa zde byly už před Darwinem, ale teprve jeho vystoupení (1859), které mělo ambice vědecké teorie, vyvolalo potřebu důkladné teologické reflexe. Bylo to nutné i proto, že se evoluční teorie už od

začátku vědomě vymezovala vůči tradičnímu konceptu stvoření. Tak např. v dopise americkému botanikovi Asovi Grayovi Darwin píše: „Pokud jsem se zmýlil v hodnocení významu přírodního výběru, což ale ani zdaleka nepřipouštím, tak jsem alespoň – jak doufám – podstatnou měrou přispěl k překonání dogmatu o speciálním stvoření“ (1861). Anebo na jiném místě: „Starý argument o návrhu v přírodě, jak ho

14 ZÁPAS O DUŠI

použil Paley, a který se mi dříve zdál tak přitažlivý, se nyní, po objevu zákona přírodního výběru, hroutí.“ Současný Darwinův životopisec David Quammen píše, že evoluci je třeba chápat „jako výsledek pevných zákonů, podobně jako gravitaci nebo tepelný pohyb“ (2009). Podstatným aspektem celé věci pak je, že teorie samotná je přijímána bez výhrad, pouze se k ní formuluje určitý teologický rámec. Například anglický biolog Denis Alexander říká: „Jako křesťané přijímáme evoluční proces jednoduše jako cestu, kterou Bůh zvolil, aby vytvořil biologickou diverzitu, včetně nás... Přesvědčivým výrazem Boží všemohoucnosti je stvoření a zachovávání vlastností hmoty určených k tomu, aby přesně splnily Jeho záměry a cíle.“ A upřesňuje: „Fyzikální vlastnosti vesmíru byly definovány v prvních femtosekundách [femto = 10^{-15}] po Velkém třesku, a proces evoluce plně závisí na tomto souboru vlastností. Bez nich bychom tady nebyli.“ Když to trochu rozvedeme, tak to znamená: na začátku všeho byl Velký třesk, který vedl ke vzniku elementárních částic a následně lehkých prvků; pak následoval vývoj a vznik hvězd první a druhé generace spojený se syntézou těžkých prvků; pak proces pokračoval vznikem planety Země u hvězdy třetí generace, vznikem života a nakonec i člověka. Do vlastního průběhu evoluce přitom Bůh už nezasahoval.

Podobně to vidí americký genetik Francis Collins: „Bůh, který stvořil vesmír a zavedl přírodní zákony, které ve vesmíru vše řídí... zvolil elegantní mechanismus evoluce, v jehož důsledku vznikli mikrobi, rostliny a zvířata všech druhů... Lidé jsou

současníky tohoto procesu a mají společného předka s velkými opicemi... Když začala probíhat evoluce, nebylo už zapotřebí žádného nadpozemského zásahu.“ Dr. Collins byl ředitelem známého projektu přečtení lidského genomu, který skončil v roce 2000. Své působení potom zúročil jako autor řady knih z této oblasti, z nichž nejznámější je titul Boží řeč z roku 2006 (česky 2011). Označení teistická evoluce považuje Collins za nevhodné a místo něho navrhl označení BioLogos, které podle něho – v narážce na začátek Janova evangelia – „vyjadřuje víru, že Bůh je zdrojem všeho života a že život vyjadřuje Boží vůli.“

Teistická evoluce ve výše naznačeném smyslu je tak křesťanské veřejnosti předkládána jako věrohodná a konzistentní syntéza „zdrucující tíhy vědeckých dat“ a zjeveného slova Bible. Její problém je ale v tom, že se v řadě věcí dostává s tradičně chápaným obsahem Bible do zásadního rozporu. Jedná se především o původ člověka, o otázku pádu do hříchu a o problém utrpení a smrti. Těchto těžkostí jsou si zastánci teistické evoluce plně vědomi, řešení podle nich spočívá v nalezení „nového teologického významu“ příslušných částí biblického svědectví. Pokud se jedná o původ člověka, tak zde je výsledek jednoznačný, tady není žádný prostor pro nějaký kompromis: „Studium genomu vede neúprosně k závěru, že se my lidé dělíme o společného předka s ostatními živými bytostmi.“ Tomu odpovídá alternativní pohled na historii lidského rodu (*Homo sapiens* se stáří zhruba 150 tisíc let), Bible v tomto ohledu není směrodatná. Pokud jde o otázku pádu do hříchu, zastává Bio-

Logos názor, že se nejednalo o historickou událost, nýbrž o alegorii o hříšné povaze člověka. Alegorický přístup se ostatně týká celého začátku knihy Genesis, kde není jasné, co „nový teologický význam“ vlastně znamená. S trochou nadsázky se dá říci, že 1. kapitolu Bible by stačilo nahradit jedním veršem známého žalmu: „Nebesa vypravují o Boží slávě, obloha hovoří o díle jeho rukou“ (Ž 19,1). Verše Gn 1,29–31, které naznačují úplně jinou povahu stvoření před pádem člověka, jsou jen jakýmsi originálním literárním ornamentem, bez nějakého hlubšího významu. Opakovaná prohlášení „I řekl Bůh“, která ukazují ke strukturovanému, diskontinuálnímu Božímu působení, jsou pro teistickou evoluci bez významu. Ta totiž vidí průběh stvoření naprosto jinak – jako postupný, kontinuální vývojový proces bez přímých Božích zásahů, podmíněný pouze sebeorganizačním potenciálem stvořené hmoty.

Pavlovy výklady v Římanům 5 sice obsahují názor, že Adam byl jako Kristus historická osoba, toto pojetí je však s vědeckým poznáním „těžko slučitelné“, což musí být pro interpretaci pavlovských textů určující. Pavla je prostě nutné chápat v kontextu jeho doby. Collins mluví (podobně jako Alexander) o tvorbu zvaném Homo divinus, který byl „stvořen“ z Homo sapiens, a který potom zhřešil s následkem „duchovní smrti“. Fyzické smrti se to netýká, neboť ta byla přítomna v přírodě už od začátku, jako nutný průvodní jev postupného procesu evoluce. Nadprodukce, (konstrukční) chyby, nemoci, selekce, smrt – to všechno jsou jen vedlejší produkty evolučního mechanis-

mu, bez kterých nemůže vůbec fungovat. „Elegance“ údajně Boží metody stvoření tím ovšem dostává povážlivé trhliny a především, otázka utrpení je tím relativizována a vytržena ze širšího biblického, resp. teologického kontextu.

J. L. Hromádka mluví ve své knize Evangelium o cestě za člověkem (1958) o „ponuré a tísnivé skutečnosti zla“, v tradičním pohledu má utrpení co do činění s hříchem člověka. Tím však problém není zcela vyřešen, upozorňuje, neboť zlo není jen v nás, ale „jest i mimo nás, kolem nás a nad námi“, zůstává zde – slovy jiného autora – jako „osten teismu“. S tím pak úzce souvisí další rovina evangelia: Kristus nad mocnostmi zla na kříži zvítězil, plnost Jeho moci se však projevil až v podobě nového nebe a nové země, v podmínkách stvoření úplně jiné povahy: „*Soudím totiž, že utrpení nynějšího času se nedají srovnávat s budoucí slávou, která má být na nás zjevena. Celé tvorstvo toužebně vyhlíží a čeká, kdy se zjeví sláva Božích synů... Trvá však naděje, že i samo tvorstvo bude vysvobozeno z otroctví zániku a uvedeno do svobody a slávy dětí Božích*“ (Ř 8,18–21). „*A viděl jsem nové nebe a novou zemi, neboť první nebe a první země pominuly a moře již vůbec nebylo... A smrti již nebude, ani žalu ani nářku ani bolesti už nebude – neboť co bylo, pominulo*“ (Zj 21,1–4). Půjde o naplnění vize proroka Izajáše (11,6–9; 65,16–25), vázané na dokonané dílo Mesiáše: „*Vlk bude pobývat s beránkem... kráva se bude pásat s medvědicí... Já stvořím nová nebesa a novou zemi... nikdo už nebude páchat zlo a šířit zkázu*“.

Izajášova vize má formu alegorie. Alegorie ovšem, která má naprosto jasný věcný a historický podtext, na kterém nová teologie teistické evoluce nemůže nic změnit. Utrpení je znakem stvoření porušeného hříchem, smrt není nutným průvodním jevem stvořitelského dění, natož „motorem evoluce“. Imperativem teistické evoluce je podřízenost interpretace Bi-

ble aktuálnímu stavu poznání světa. V angličtině se to dá vyjádřit slovní hříčkou jako důraz na „World“ (svět) před „Word“ (slovo). Je skutečností, že tento důraz nabývá na síle a je tak výzvou pro nové promyšlení všech souvislostí. Nová teologie teistické evoluce ale tím správným směrem neukazuje. ■

DVANÁCT ARGUMENTŮ, KTERÝM BY SE MĚLI evolucionisté vyhýbat

Answers in Genesis

Dlouhá léta jsme měli seznam argumentů, kterým by se měli vyhýbat kreacionisté. Existuje dostatečné množství dobrých argumentů svědčících pro biblickou přesnost a nízké stáří Země, takže pochybná tvrzení mohou být s jistotou smetena ze stolu. Teď bychom se rádi zabývali podobnou otázkou: Argumenty, kterým by se měli vyhýbat evolucionisté. Jednak těmto tisíckrát omílaným výročkům dávno vypršela doba použitelnosti, jednak neměly nikdy spatřit světlo světa.

1. Evoluce je fakt

Když někdo napadá naše základní vyznání, nutí nás to často uchýlit se k výročkům, jako je tento: „Moje víra je fakt a tvoje je falešná.“ Právě proto není možné důvěřovat pouhému lidskému porozumění minulosti, kterou není možné pozorovat, protože se nám do cesty míchají emoce a hrdost. Evoluce není fakt a nezáleží na tom, kolikrát evolucionisté opakují, že je. Evoluce je konstrukce postavená na domněnkách o minulosti – dohaděch, které nikdy nebu-

dou stát na přímém, pozorovatelném důkazu z první ruky.

2. Jen nevzdělanci odmítají evoluci

Ani pokud pomineme aroganci takového výroku, nemá tento argument žádný základ a měl by být proto zamítnut. Hlavně proto, že ti, kdo tento argument vznášejí, obvykle definují „vzdělance“ jako lidi akceptující evoluci. Každý, kdo nesouhlasí, propadl v testu, ať už je jeho vzdělání jakékoliv (podle tohoto názoru byl např. Isaac Newton nevzdělaný). Existuje řada vědců s dobrým vzděláním, kteří hledali odpovědi v Bibli (už jsme jednoho zmínili). Mohli bychom dokonce zmínit Darwinův vlastní deficit formálního vzdělání (získal bakaláře z teologie). Mnohem závažnější je, že vzdělání (nebo jeho nedostatek) není zárukou toho, že člověk zaujme správný postoj.

3. Drtivá většina důkazů ze všech vědních oborů svědčí pro evoluci

Je samozřejmě ironií, že staletí před vydáním Darwinovy publikace „O původu

druhů“ se většina vědců shodla na pravném opaku: „důkazy“ svědčí pro stvoření. Co se změnilo? Důkazy ne. Spíše se změnil výchozí bod (došlo k odvrácení se od Bible – Božího slova – k humanismu, lidskému slovu). Kreacionisté i nadále vidí všechno ve světle Božího slova a veškeré důkazy svědčí podle nich pro Bibli. Ve skutečnosti neexistuje žádný „neutrální“ výchozí bod. Každý – ať už to uznává nebo ne – vykládá „fakta“ v souladu se svým způsobem myšlení (světonázorem).

4. Zpochybňovat evoluci je jako zpochybňovat gravitaci

Proč tento argument nemůže obstát? Ukážeme vám to. Vezměte si tužku nebo pero. Držte je ve vzduchu. Pak je pusťte na zem. To je gravitace. A teď vytvořte jednobuněčný organismus, třeba měňavku, a přeměňte ji v kozu. Tak do toho. Máme čas... Nejde to? Jak vidíte, mezi experimentální vědou, která může zkoumat pomocí opakovaných experimentů, a historickou vědou, jež nemá takové možnosti, je fundamentální rozdíl.

5. Zpochybňovat evoluci je jako věřit, že Země je plochá

Je paradoxní, že Bible popisuje Zemi jako kulatou a visící ve vesmíru dlouho předtím, než bylo možné to přímo pozorovat (Jb 26,10; Iz 40,22). Záměrem tohoto výroku je zaškátekovat všechny kreacionisty jako zamrzlé v minulosti. Panuje totiž dohad, že lidé kdysi obecně věřili, že Země je plochá, dokud věda „nedokázala“ opak (což není pravda – pouze menší skupina lidí se domnívala, že Země je plochá). I kdyby to však byla pravda (což není), tak přímé, opakova-

né pozorování dokazuje, že Země je kulatá a obíhá kolem Slunce. Evoluční historiky o fosíliích nejsou přímými pozorováními, jsou to názory založené na domněnkách.

6. Existuje to, tak se to muselo vyvinout

Závěr nedokazuje, že předpoklady jsou správné. To znamená, že pokud odpověď je „čtyři“, mohli jsme k tomu dojít různými způsoby: 2+2, 5-1 atd. Stejným způsobem evolucionisté často předpokládají, že pokud existují jisté druhy nebo znaky, je to důkazem evoluce, protože tak k tomu muselo dojít. Tento argument je však sebereflexní a nepoužitelný. Bible nabízí další (a rozumnější) konstrukci toho, jak tyto znaky a druhy vešly v existenci.

7. Přírodní výběr je evoluce

Toto je asi nejzneužívanější argument celého seznamu, a proto je potřeba ho rozbít. Evolucionisté často navnadí člověka tím, že mu ukážou změnu, která je však pouhým přírodním výběrem. Poté náhle změní směr – tvrdí, že to dokazuje evoluci „od molekul po člověka“. To je však poměrně zavádějící. Přírodní výběr, i podle evolucionistů, nemá moc vytvořit něco „nového“. Pozorování může probíhat pouze na existujících vlastnostech, takže některé druhy mají větší pravděpodobnost přežití. Ve skutečnosti je to důležitá součást biblického pohledu na svět.

8. Stejný vzhled znamená jeden společný původ

Historicky společný předek není a nemůže být potvrzen pozorováním. Jistá pozoro-

18 ZÁPAS O DUŠI

rování jsou spíše vysvětlována pomocí dohadů o minulosti. Měli bychom dodat, že tato pozorování mají jiná vysvětlení. Například – stejná konstrukce částí těla (homologie) nedokazuje společného předka, je to jen dohad. Společný Konstruktor odpovídá těmto důkazům zrovna tak, pokud ne lépe.

9. Vrstvy usazenin dokazují miliony let trvání geologické aktivity

Vrstvy usazenin dokazují jednu věc: vrstvy usazenin. Jinými slovy – zkoumejme horniny, ale pokud chceme tvrdit, že horniny dokazují, že Země musí být miliardy let stará, ignorujeme jeden důležitý bod: taková interpretace je postavená na hromadě předpokladů. Pokud začneme od toho, co říká Bible, a zkusíme horniny z pohledu celosvětové potopy, nebude miliony let vůbec potřebovat.

10. Mutace pohánějí evoluci

Popularitu myšlenky, že mutace uvádějí evoluci do pohybu, mají možná na svědomí filmy a romány. Dejte tomu, že dostatečné množství času a posuny v genetickém kódu vytvoří všechny rozličné druhy rostlin a živočichů na zemi i nad ní. Nějaký problém? Mutace nemohou vytvářet typy změn potřebných pro evoluci, ani žádné jim podobné. Některé by mohly být prospěšné pro organismus (např. brouci na větrném ostrově ztrácí křídla), ale ve skutečnosti každá mutace něco stojí.

11. Scopesův případ

O Scopesově případu se šíří nepravdy. Celá událost je často popisována takto:

Fundamentální křesťanští fanatici zatklí nevinného učitele biologie, který bojoval za svobodu vědy. Třebaže soud vyhráli, boj o mínění veřejnosti díky promyšlené řeči obhajoby zcela prohráli. Film Kdo se je vítr (Inherit the Wind) pomohl rozšířit obecný (i když zcela mylný) názor na tuto událost a je i nadále používán proti kreationistům. Skutečná událost však proběhla velmi odlišně.

12. Věda vs. víra

Příběhy otiskované v novinách si libují v konfliktech a intrikách. Jedním takovým stálým tématem je „věda a víra jako protichůdné síly“ – důvodem je boj za překonání neúprosného zjevení shůry. Toto téma přitahuje pozornost, ale nemá opodstatnění. Mnoho ateistů a humanistů se staví proti biblickému křesťanství, ale věda ne. Vždyť pravda o vzkříšeném Spasiteli a neomylné Bibli působí jako studená sprcha přesvědčení, že Bůh nemůže existovat. Avšak věda jako nástroj výzkumu se velmi dobře uplatňuje v rámci Bohem stvořeného vesmíru (který je ve skutečnosti podmínkou její existence). Jinak by nebyl žádný důvod k provozování vědy.

Proč se zabývat těmito argumenty?

Answers in Genesis (Odpovědi v Genesis) chtějí ukázat světu, že zpráva o stvoření a záchraně lidstva a kniha, která ji obsahuje, jsou důvěryhodné od prvního slova až po to poslední. Nechceme to skrývat. Mnoho útoků proti Bibli a těm, kteří jí věří, je založeno na mylných předpokladech a chybné logice. Proto uvádíme pro vaši představu výše zmíněné argumenty.

Názory na minulost a argumenty proti tomu, co říká Bůh, mají skutečné důsledky. Pokud se nám daří dobývat tako-

vé pevnosti, je to proto, že chceme co nejvíce zakoušet Boží plnost v Kristu. ■

www.answersingenesis.org

STVOŘENÍ (Č)I EVOLUCE?

Josef Potoček

Bůh kostky nehraje.

(Albert Einstein)

Výše uvedeným výrokiem vyjádřil Albert Einstein svého času svoji pochybnost o pravděpodobnostním základu kvantové teorie. V této věci se mýlil, v běžném životě ale jeho poznámka platí, jinak by vědecké poznávání světa nebylo možné. Když např. ponoříme nějaký předmět do vody a zjišťujeme, jakou silou je nadlehčován, dojdeme k výsledku, který je popsán Archimédovým zákonem. Pokus můžeme opakovat třeba tisíckrát a výsledek je po každé stejný. Bůh kostky nehraje, poznání přírody získané vědeckou metodou je spolehlivé a věrohodné. Všeobecně vzato, vědec nepotřebuje Boha k výkladu nějakého jevu, který je popsatelný přírodními zákony. Křesťan souhlasí, ale dodá: Ano, ale za všemi těmi zákony je Bůh. Všechny jsou vyjádřením Jeho stvořitelského záměru a imanentního působení. Materialista ale řekne: Boha za tím nehledejme. Hmota má prostě určité vlastnosti a zákony jen popisují, jak se chová. Za těmito rozdíly se skrývá dvojitá rovina popisu reality: Věda, která operuje na základě přírodních zákonů, je svou podstatou ideologicky neutrální. Zatímco úvahy, zda za těmito zákony ještě něco je či není, jsou v zásadě metafyzické, ideologické povahy.

Položme si nyní tuto otázku: Je evoluční teorie, která se snaží o globální výklad živé přírody, takovou čistou, neutrální vědou? Je stejné povahy jako zmíněný Archimédův zákon? Anebo má ideologickou, naturalistickou složku, která celou věc posouvá do jiné roviny? Křesťané jsou v této věci rozdělení na dvě skupiny. Jedni jsou toho názoru, že zde ona ideologická složka je, že vznik a rozvoj živé přírody se nedá vysvětlit pouhým působením přírodních zákonů, a že je to tak v plném souladu se svědectvím Bible, která mluví o jedinečném Božím stvořitelském působení. Druhá skupina považuje evoluci za prokázané poznání vědy a současně za cestu, kterou Bůh použil, aby tady celou tu biologickou rozmanitost, včetně nás samotných, vytvořil. Tento druhý přístup ale znamená, že je třeba hledat takovou interpretaci biblického textu, která je s ním slučitelná.

Jedním z přesvědčených zastánců tohoto přístupu je anglický biolog dr. Denis Alexander, který ho objasňuje v knize *Creation or Evolution. Do We Have to Choose?*, Monarch Books 2009 (Stvoření nebo evoluce. Musíme volit?). Dr. Alexander je bývalým ředitelem *The Faraday Institute for Science and Religion* v Cambridgi, který vydává časopis *Science and Christian Belief* (Věda a křesťanská víra). Časopis

20 ZÁPAS O DUŠI

slouží jako platforma pro výměnu názorů v této oblasti, členem jeho ediční rady byl dlouhá léta (až do své smrti v roce 2006) i prof. Vladimír Betina, člen bratislavského sboru Církve bratrské. Uvedená kniha má dvě části. V první autor vysvětluje, co je evoluční teorie (mechanismy evoluce, fosilní záznam a metody datování, základy genetiky) a od standardního pohledu evolučních biologů se liší jen důrazem na skryté, imanentní Boží působení: „Genomy byly navrženy tak, aby se mohly měnit... Bůh je autorem celého příběhu stvoření.“ Rozsáhlejší, a pro křesťanského čtenáře zajímavější je druhá část knihy, věnovaná úvahám o vztahu evolučního konceptu ke stvořitelé doktríně Bible, se zvláštním důrazem na původ člověka. Úvodní kapitoly Bible považuje autor za teologický rámec pro historické dění evolučního rázu, analyzuje povahu pádu v ráji, podrobně rozebírá problém bolesti a smrti, otázku zla v přírodě atp. Jeho christologie je bez jakéhokoli kompromisu, novozákonní vizi o novém nebi a nové zemi přijímá jako zprávu o budoucích entitách úplně jiné povahy, než je tento svět. Z přístupu k biblickému textu je zřejmé, že autor je hluboce věřící člověk, který se upřímně snaží zjistit, jaký je možný „příběh za příběhem,“ zejména ve vztahu k prvnímu člověku. Obtížnost tohoto úkolu spočívá v tom, že Adama a Evu považuje na jedné straně za historické postavy (jak ho k tomu vede širší kontext biblického svědectví), na druhé straně ale z hlediska své profese souhlasí s tím, že společný původ našeho rodu s opicemi „je jedním z nejjistějších závěrů současné biologie“.

Výsledek, ke kterému dochází, má následující podobu.

Primáti se na Zemi objevili před 50 miliony let, odštěpení od větve orangutanů nastalo před 12–15 miliony. Před 8–11 mil. let došlo k odštěpení větve hominidů, společný předek lidí a opic žil před 6 miliony let. Australopithecus, jeden z přímých předchůdců člověka, se objevil v době před 2–4 mil. let, Homo erectus před 1,8 miliony let, společný předek moderních lidí a neandrtálců zhruba před 500 tisíci lety. Homo sapiens, anatomicky moderní člověk, se začal vynořovat kdesi v Africe před 200 tisíci lety. Z analýzy mitochondriální DNA pak plyne, že všichni lidé dnes žijící na Zemi musí pocházet z jediné ženy, tzv. mitochondriální Evy, která žila asi před 150 tisíci lety. Obdobně je tomu u „ypsilonového Adama“ na základě analýzy mužského chromozomu Y. Tato populace (z počátku jen několik tisíc jedinců) se postupně vyvíjela co do schopnosti řeči, kultury a vnímání duchovní dimenze života. Pokud jde o řeč, badatelé se shodují, že k jejímu vzniku došlo zhruba před 50 tisíci lety (odhaduje se, že to vyžadovalo mutační změny stovek různých genů). A v určitém bodě naší historie musela nastat situace, kdy si lidé začali být vědomi duchovního života a poznání Boha, které předtím neměli. „Nemůžeme tudíž utéci před historickou otázkou, kdy se to asi mohlo stát,“ uvažuje Alexander a nabízí řešení: Bylo to v době před 6–8 tisíci lety (což je konzistentní s kulturním kontextem Genesis), kdy se Bůh zjevil jednomu páru farmářů na Blízkém východě. Na scénu tak vstoupil Homo divinus – historický Adam a Eva. Tehdy ovšem na

Zemi žila už populace 1 až 10 milionů lidí, geneticky s nimi totožných, všech „bez výjimky stvořených k Božímu obrazu... Fyzicky nebylo možné rozlišit mezi Adamem a Evou a jejich současníky“. U tohoto prvního páru se stalo poprvé zjevné, co „Boží obraz“ stvořeného člověka vlastně znamená: že je to osobní vztah s Bohem a poslušnost Jeho příkazům. Adam se pak svým selháním a pádem do hříchu stal prototypem chování celého lidstva, které „duchovní smrt pohltila, jako když se šíří nějaký nebezpečný oblak...“

Závěrem autor poznamenává, že jeho model neodpovídá na všechno, co bychom chtěli vědět, protože Bůh „nám to prostě neříká“, a že je to model otevřený pro změny. V každém případě jeho cena spočívá v tom, že ukazuje, jakého rázu musí být interpretace biblického textu, aby se dosáhlo „konzistence“ s pohledem evoluční biologie. Např. mezi dvojitým (genetickým a historickým) Adamem evolučního původu a stvořením prvního člověka „z prachu země“, vč. celého biblického kontextu (Gn 3,20, Mt 19,4, Lk 3,38, 1Tm 2,13 atd.) se těž-

ko hledá něco společného. A nabízí se tak otázka, zda řešení problému nemáme hledat spíše na straně evoluční teorie. Tak např. konstrukce oka „strašila“ už Darwina samotného, a na tom se nic nezměnilo ani dnes. Alexander k tomu uvádí, že z matematického modelování plyne, že k vývoji oka chobotnice (konstrukčně blízkému oku člověka) bylo třeba 2.000 kroků v průběhu 400 tisíc generací, tj. doby minimálně 1,5 milionu let. Evoluční teorie nemá také uspokojivé vysvětlení vzniku genetické informace a rovněž – na rozdíl od všeobecně sdíleného mínění – vzniku zásadních inovací živého světa (první buňky, mnohobuněčnosti, tělesných orgánů, létání, vědomí atp.). Dost důvodů pro názor, že ji drží pohromadě jen silná ideologická složka. To ovšem stoupenci evoluce odmítají, všechny námitky berou jen jako „výzvu“ k další práci a evoluční teorii považují za neutrální, spolehlivou vědu. Je tedy zřejmé, že se nacházíme v situaci volby. Cena knihy dr. Alexandra spočívá v tom, že nám pomáhá porozumět, o co při této volbě jde. ■

K ZAMYŠLENÍ

SKORO-KŘEŠŤAN

Matthew Mead (1629–1699)

EXISTUJÍ DVĚ velmi důležité OTÁZKY, které bychom měli položit sami sobě: „Kdo jsem?“ a „Kde jsem?“ Jsem Boží dítě, nebo ne? Myslím svou víru vážně, nebo jsem jen pokrytec s vyznáním? Jsem ještě v přirozeném stavu, nebo ve stavu milosti? Jsem ještě napojen na starý kořen, starého Adama, nebo na Kořen, Krista Ježíše? Jsem

ve smlouvě skutků, která přináší jen hněv a smrt, nebo jsem ve smlouvě milosti, která přináší život a pokoj? Naléhám na vás, kdo vyznáváte víru, protože mnozí působí dojmem zbožnosti a navenek projevují víru, a přesto zůstávají v přirozeném stavu. Mnozí jsou posluchači slova, ale ne jeho vykonavatelé, a tak klamou své vlastní du-

22 ZÁPAS O DUŠI

še (Jakub 1,22). Ten, kdo ignoruje přikázání, nemůže být opravdový křesťan; je však také možné, aby člověk přikázání dodržoval, a přesto nebyl opravdový křesťan.

Omyly v úplném základu jsou velmi nebezpečné. Pokud nebudeme na správné straně v tom hlavním, základním díle, pokud nebude základ položen v milosti do našeho srdce, všechno naše další vyznávání vyjde vniveč. Postavíte-li základ domu na písku, možná bude chvíli stát, ale jakmile přijdou povodně a větry se do něho vši silou opřou, pak bude jeho pád veliký. Existuje mnoho věcí podobných milosti, které nejsou milost. A právě podobnost věcí klame. Mnozí mají dary za milost; běžné poznání za spásné poznání; avšak člověk může oplývat skvělými dary, a žádnou milostí, velikým poznáním, a přesto neznat Ježíše Krista. Někteří zaměňují běžnou víru za spásnou; člověk však může věřit veškeré pravdě evangelia, všem slibům, všem hrozbám, mít všechny články vyznání za pravdivé, a přesto zahynout pro nedostatek spásné víry. Někteří považují mravnost a zabraňující milost za obnovující milost; hřích však bývá pod přísnou kontrolou i tam, kde srdce není vůbec obnovené. Někteří jsou oklamáni polovičatou prací, díky které je mnoho křesťanů podobných mořským pannám nebo jde o křesťany podobné Nabúkadnesarově soše – mají hlavu ze zlata a nohy hliněné. Nekonečné jsou mylné představy, že se satan zaměřuje na duše, kterým chybí takové sebezkoumání. Satan nás stejně jednoho dne vyzkouší. Bude nás třít a prozkoumá nás až na dno, a pokud se nyní těšíme neopodstatněné sebejistotě,

pak skončíme v bezútěšném zoufalství. Ba, dokonce Bůh sám nás bude zkoumat a zkoušet, obzvláště v soudný den, a ustojí tu zkoušku snad někdo, kdo nikdy nezkoumá své srdce?

Ať je stav člověka jakýkoliv, ať je zcela křesťanem nebo není, vždy je dobré zkoumat své vlastní srdce. Pokud shledá, že má dobré srdce, zásady správné a zdravé, bude to důvod k radosti. Pokud zjistí, že je jeho srdce zkažené, jeho zásady falešné a nezdravé, může ho tento objev vést k obnovení. Když má člověk nemoc a ví o tom, může poslat včas pro doktora, ale jak smutné je dozvědět se o své nemoci, když už je pozdě na její léčbu! Tak je to s člověkem bez milosti, který to nevidí až do chvíle, kdy už je příliš pozdě; s člověkem, který se považuje za křesťana, a není jím; s člověkem, který si myslí, že je na správné cestě do nebe, zatímco je na cestě přímo do pekla, a až do okamžiku na smrtelné posteli nebo do soudného dne, kdy bude jeho sebejistota vyvrácena, to neví – to je nanejdůležitější neštěstí. To mě vede k naléhání na naši povinnost zkoumat svůj stav. Ať nám Bůh pomáhá v této nezbytné povinnosti!

Řeknete: Ale jak mám zjistit, zda jsem skoro nebo úplně křesťanem? Může-li člověk dojít tak daleko, a přesto být ztracen, jak mám poznat, kdy je můj základ správný, kdy jsem skutečně křesťanem?

Kristus je Král, Kněz, Prorok a je naše všechno jakožto Prostředník. Bez jediného tohoto Jeho postavení by nemohlo být dílo spasení dokončeno. Jako Kněz nás vykupuje, jako Prorok nám dává pokyny, jako Král nás posvěcuje a zachraňuje.

Proto apoštol říká, že se nám z Boží moci stal moudrostí, spravedlností, posvěcením a vykoupením. Spravedlnost a vykoupění plynou z Jeho postavení Kněze, moudrost z postavení Proroka, posvěcení od Krále. Mnozí přijímají Krista jako Kněze, ale nemají Ho za Krále a Proroka. Rádi se podílejí na Jeho spravedlnosti, ale nemají podíl na Jeho svatosti. Rádi by Jím byli vykoupeni, ale nechtějí se Mu podat. Chtěli by být zachráněni Jeho krví, ale nepoddali by se pod Jeho moc. Mnozí milují výsady evangelia, ale ne povinnosti evangelia. Takoví lidé jsou jen skoro-křesťany, navzdory jejich blízkosti Kristu; protože se řídí podle sebe, ne podle Boha. Tituly Krista se od sebe mohou lišit, ale nemohou být nikdy odděleny.

Opravdový křesťan však přijímá Krista se všemi Jeho tituly. Nepřístupuje k Němu jen jako k Ježíši, ale jako k Pánu Ježíši. Říká s Tomášem: „Můj Pán a můj Bůh.“ Nevěří jen ve výdobytky Jeho smrti, ale také se připodobňuje způsobu Jeho života. Tak, jak v Něho věří, tak v Něm také žije.

Úplný křesťan má náležité působení milosti a posvěcení vyryto do srdce jako pramen poslušnosti. Znovuzrození je úplná změna. Všechny staré věci pominuly, všechny věci jsou nové. Je to dokonalé dílo z hlediska částí, ne z hlediska míry. Tělesní lidé plní povinnosti z neposvěceného srdce, a tím je všechno zkaženo. Nová záplata nikdy nebude dobře fungovat na starých šatech, protože se tím díra ještě zvětší (Mt 9,16). Když je srdce člověka zcela obnoveno milostí, mysl spásně osvícená, svědomí zcela usvědčené, vůle opravdově pokorena a poddána, city duchovně po-

zvednuty a posvěceny, a když se mysl, vůle, svědomí a city spojí, aby to pomáhalo s vykonáváním nařízených povinností, potom je člověk zcela křesťanem. Zde skoro-křesťan selhává. Provádí ty samé povinnosti, ale nedělá je stejným způsobem. Když se modlí, nezapojuje do modlitby víru a vroucnost; když naslouchá, nevšímá si Kristova pokynu: „Dávejte pozor, jak slyšíte.“ Když poslechne, není to z poslušnosti srdce; a proto selhává ve všem, co dělá. Tyto nedostatky vše ničí.

Úplný křesťan plní svou povinnost i nad její rámec, a činí tak ve vztahu závislosti. Žije ve své poslušnosti, ale ne ze své poslušnosti. Žije z Krista a Jeho spravedlnosti. Skoro-křesťan v tomto selhává – plní svou povinnost, ale nic víc, avšak spočívá v ní. Pracuje kvůli odpočinku a odpočívá ve svém díle. Nemůže uvěřit a zároveň poslechnout. Když věří, myslí si, že není potřeba být poslušný, a tak poslušnost odvrhne; když je poslušný, pak odvrhne víru a myslí si, že jí není třeba. Nemůže spolu s Davidem říct: „S nadějí vyhlížím tvoji spásu, Hospodine, a tvá přikázání plním.“ (Ž 119,166) Úplný křesťan je ve své poslušnosti všestranný. Není poslušný jen jednomu příkazu a druhý zanedbává, nedělá jednu povinnost a neodvrhne další; ale chová úctu ke všem přikázáním. Usiluje o to, aby opustil každý hřích a miloval každou povinnost. Skoro-křesťan v tomto selhává. Jeho poslušnost je jen částečná. Když je poslušný jednomu přikázání, porušuje další. Povinnosti, které se sebeběně kříží s jeho chůzí, jenž ho naplňuje, odsunuje stranou. Farizeové se postili, platili desátky atd., ale neodkládali své po-

krytectví, útlak; „vyjídali domy vdov“, k rodičům měli pokřivený vztah.

Úplný křesťan činí Boha hlavním cílem celého svého konání. Skoro-křesťan však v tomto selhává. Protože ten, kdo nebyl nikdy opravdově odvržen sám od sebe, nemůže mít vyšší cíl než sám v sobě. Je nebezpečné být skoro-křesťanem, protože to upokojuje a tiší svědomí. Je velmi nebezpečné tišit svědomí něčím jiným než Kristovou krví. Je špatné mít pokoj, dokud Kristus neřekne: Pokoj vám. Nic nemůže skutečně upokojit svědomí tak, jako to, co upokojuje Boha, a to je Kristova krev (Žd 9,14). Skoro-křesťan sice tiší svědomí, ale ne Kristovou

krví; není to pokoj plynoucí z Kristova smíření, ale pokoj pocházející z formálního vyznání; ne pokoj z Kristova dávání, ale pokoj z jeho vlastní snahy. Tiší a nasazuje uzdu svému svědomí formou zbožnosti, a tím dává prostor zákázonosnému, duši ničícímu pokoji. Ukamenuje ho k spánku v kolébce povinností a už ho nejspíš nikdy až do smrti nebo soudu neprobudí. Ach, bratři moji, je lepší mít stále nepokojné svědomí než utišené něčím jiným než skropením krví. Dobré svědomí je největším neduhem svatých a špatné svědomí, tiché, je největším odsouzením hříšníků. ■

Překlad Julie Petrecká

V POTU TVÁŘE SE SMĚJEME I PRACUJEME

–pst–

I. Práce je následek Adamova prokletí.

♦ *Adamovi [Hospodin] řekl: „Uposlechl jsi hlasu své ženy a jedl jsi ze stromu, z něhož jsem ti zakázal jíst. **Kvůli tobě nechť je země prokleta; po celý svůj život z ní budeš jíst v trápení. Vydá ti jenom trní a hloží a budeš jíst polní byliny. V potu své tváře budeš jíst chléb, dokud se nenavrátiš do země, z níž jsi byl vzat. Prach jsi a v prach se navrátiš.**“ (Gn 3,17–19)*

Co přesně tato slova znamenají? Všichni víme, že celá země byla kvůli Adamově neposlušnosti prokleta a je v padlém stavu. Z veršů dále plyne, že vše, co je spojeno s obživou, je pod Božím prokletím. Veškerou práci, která je nutná k našemu životu a obživě, provází pot a trápení, což není nic příjemného. Práce, tj., pot a trápení, není hřích, ale je následkem hříchu.

Zkoušel jsem najít alespoň jedno zemědělní, povolání, řemeslo nebo činnost, které by neměly spojení s důsledky Adamova hříchu a Božího prokletí země. Tím, že člověk loví nebo chová zvířata, pěstuje nebo sklízí plodiny, těží nerosty nebo vyrábí nástroje, bývá vystaven námaze, potu a trápení. Honák, zemědělec, dřevorubec a horník se při namáhavé práci potí. Architekt se v projekční kanceláři potit nemusí, ale projektuje domy, které stavební dělníci postaví, aby nám nebyla zima, horko nebo na nás nepršelo. Kruté nebo krutější podnebí je opět následkem Adamova pádu a hříchu.

Nebýt Adamova pádu, učitelé by neměli koho učit, trenéři trénovat, právníci a soudci obhajovat a soudit, policisté by nemuseli dohlížet na řád a pořádek, vojáci a armáda by také neměla smysl. Lékaři

by neměli koho léčit. Protože „mzdou hříchu je smrt“, jsme nemocní a všichni povolna umíráme. Účetní a daňoví poradci by neexistovali, kdyby ekonomie nebyla založena na finančních převodech. To vše je společenskou nutností každé civilizace ovlivněné hříchem. Zákony nás krotí, abychom se o vyrobené a sklizené statky nepoprali. I talentovaní hudebníci musí v potu tváře cvičit a shánět „kšefty“ aby si zajistili živobytí. Ne nadarmo se říká „za málo peněz málo muziky“. Také hudební nástroje musely být vyrobeny v potu tváře. Někdo musel porazit javor, aby se dala vyrobit kytara, někdo musel vykutat rudu, aby mohla vzniknout trubka. Slavní malíři by také rádi prodali své obrazy za svého života, aby se důstojněji uživil. Každá činnost vyžaduje úsilí a sebezapření. Ani „neprodejnou“ zálibu nemůžeme kvalifikovat jako „nepráci“. Když si modelář postaví lodičku do láhve, pracuje pro své potěšení, což je v podstatě únik z padlého světa.

Nesmí nám ujít, že práce, lidské snažení „v potu tváře“, je v padlém světě současně požehnáním. Práce nás často baví, práce nám dává smysl života (i když pravým smyslem života není), především nás udržuje v přítetnosti. Práce nás motivuje, zatímco nečinnost nás v konečném důsledku zabíjí.

◆ *Lenoch jen touží a ničeho nedosáhne, kdežto pilní se nasytí tukem. (Př 13,4)*

Práce je prospěšná i z hlediska zdraví. Dnes, kdy máme důsledkem technologie tolik sedavých zaměstnání, bývají lidé postiženi civilizačními chorobami. Můj děda jedl přepálené sádlo a špek celý ži-

vot, ale všechno to „nezdravé“ vypotil na poli. Děda nikdy nesportoval, ani nejobgovoal a dožil se 92 let. Zatímco já jsem celý život proseděl za stolem, snažil se jíst zdravě a z kanceláře jsem se v počátcích aerobiku chodil v poledne potit do tělocvičny. Momentálně chodím každé ráno s hůlkami na nordic walking. Moje paní doktorka byla nadšena, když jsem jí oznámil, že od tramvaje do našeho bytu musím překonat přes 150 schodů. **Znovu opakuji, práce není hřích, práce nás provází životem následkem hříchu.**

Posledních pětadvacet let je jedna z „nejpropocenějších“ prací vydávání Zápasu o duši. Ani ten by nevycházel, kdyby nedošlo k Adamovu pádu. Nikdo by jej nepotřeboval, protože zvěstování evangelia je důsledkem pádu; bez pádu by nebyla potřebná Kristova záchrana padlého člověka. Oslovit hříšníka je těžká práce. Každý článek, teď mluvím za sebe, doslova vypotím. Ne vždy se mi do psaní chce. Vím, o čem bych měl psát, ale nevím, kde začít. Po překonání sebe sama a po reakcích čtenářů zažívám zadostiučinění, které nelze ničím nahradit. Někdy se nutím ranami jako Pavel, abych pokračoval:

◆ *Ranami nutím své tělo ke kázni, abych snad, když kážu jiným, sám neselhal. (1K 9,27)*

Před Adamovým pádem neexistovala práce, tím mám na mysli činnost za účelem obživy. Obživa byla tehdy bezpracná a Adam ji měl na dosah ruky. Adamovo tělesné „živobytí“ bylo plně zaopatřeno jeho Stvořitelem. Člověk nejedl ani býlí ani maso, pouze ovoce. Žil v dostatku a dokonalém prostředí.

- ◆ *A Hospodin Bůh člověku přikázal: „Z každého stromu zahrady smíš jíst. Ze stromu poznání dobrého a zlého však nejez. V den, kdy bys z něho poje-dl, propadneš smrti.“ (Gn 2,16–17)*

Před pádem a ani před stvořením Evy nebyl Adam bez činnosti. Cílem jeho aktivity však nebylo živobytí ani mzda na živobytí. Adam nemusel fyzicky pracovat. Adam byl od počátku v pravém slova smyslu vědec, poznával a prozkoumával Boží stvoření, rostl v poznání Boha. Adamovu činnost tedy nemůžeme nazvat prací v našem slova smyslu. Smyslem jeho duchovní a intelektuální činnosti bylo poznání Boha a Jeho stvoření, aby Jej miloval:

- ◆ *Když vytvořil Hospodin Bůh ze země všechnu polní zvěř a všechno nebeské ptactvo, přivedl je k člověku, aby viděl, jak je nazve. Každý živý tvor se měl jmenovat podle toho, jak jej nazve. Člověk tedy pojmenoval všechna zvířata a nebeské ptactvo i všechnu polní zvěř. Ale pro člověka se nenašla pomoc jemu rovná. (Gn 2,19–20)*

Veškerá činnost na věčnosti s Kristem nebude mít s prací za účelem obživy nic společného. Činnost v Kristu je nekonečné vzestupné poznávání Boha a Jeho stvoření. Právě tak je definován věčný život:

- ◆ *A život věčný je v tom, když poznají tebe, jediného pravého Boha, a toho, kterého jsi poslal, Ježíš Krista. (J 17,3)*

Jestli si dovedete představit na tomto světě činnost, která není způsobena Adamovým pádem a prokletím země i vesmíru, které budou v konci konců v poslední den přetaveny a přetvořeny, napište nám o ní.

II. Také humor je následek

Adamova prokletí

Mnohokrát jsem odpovídal na otázku, zda má Bůh smysl pro humor. Nejdříve se podívejme na definici humoru. Česká Wikipedie vymezuje humor následovně:

Komika či humor (z lat. (h)umor – vlhkost, tekutina) je druh emoce, schopnost člověka, věci či situace vzbudit pocit pobavení v jiném člověku a souhrn způsobů, jak toto pobavení, často provázené smíchem, vyvolat. Pojem původně popisoval temperament jedince, který se podle antických předstev skládal ze čtyř základních tělesných tekutin (humores). S humorem úzce souvisí upřímný smích.

Přesná definice humoru je problematická, neexistuje ani jeho jednotná, všeobecně uznávaná teorie. Teorii komična se zabýval např. Sigmund Freud (v práci Vtip a jeho vztah k nevědomí), v českých zemích například Vladimír Borecký.

Rysy humoru (resp. vtipu) jsou nesmyslnost a moment překvapení. Důležitým předpokladem je rovněž sociální interakce. V humoru dochází často alespoň jedna ze zúčastněných stran (pomyslné) újmou či utrpění škodu.

Podle jedné z nejuznávanějších teorií se předpokládá, že humor a smích se vyvinul z pocitů a projevů triumfu. Sehrál patrně jednu z hlavních rolí při evoluci člověka.

Poslední dva odstavce jsem zdůraznil položeným písmem, abychom si přiblížili světské chápání humoru. Na rozdíl od

evolucionistů si dovolím říci, že nesmyslnost a humor, podobně jako smysl práce, nemusí být výsledkem sociální interakce, ale jsou přímým důsledkem hříchu. Humor, bez výjimky, staví na nedokonalosti, potažmo Adamově pádu. Neexistuje vtip, který by nečerpal z nedokonalosti. Za mého mládí se vtipu říkalo frk, což příznačně vymezovalo, že se humor veze na nedokonalosti; dokonalost nefrká. Jestliže je světská definice humoru správná, je naprosto vyloučeno, aby měl Bůh jakýkoliv smysl pro lidský druh humoru, i když několik hyperbol Božího „smíchu“ můžeme v Písmu najít:

- ◆ *Srocují se králové země, vládcové se spolu umlouvají proti Hospodinu a pomazanému jeho: „Zpřetrháme jejich pouta, jejich provazy pryč odhodíme.“ Ten, jenž trůní v nebesích, se směje, Panovníkovi jsou k smíchu. Jednou k nim promluví v hněvu, ve svém rozlícení je naplní děsem: „Já jsem ustanovil svého krále na Sijónu [=Ježíše Krista], na své svaté hoře!“ Přednesu Hospodinovo rozhodnutí. On mi řekl: „Ty jsi můj syn, já jsem tě dnes zplodil...“ (Ž 2,2–7)*

Když je Bohu něco k „smíchu“, neznamená, že jde o humornou situaci, nejde o žádnou legraci ani škodolibost. V tomto případě jde o poslední soud vzpurných — je to děs, žádný humor. Duch svatý použil toto hyperbolické vyjádření proto, abychom uviděli ten nekonečný rozdíl mezi Bohem a padlým člověkem. Nebo:

- ◆ *Což o tom nevíte? Což jste neslyšeli? Neoznámili vám to už na počátku? Což nechápete, kdo položil základy*

zemí? Ten, který sídlí nad obzorem země, jejíž obyvatelé jsou jako kobylky, ten, který nebesa jak závoj roztahuje a napíná, je jako stan k obývání. Ten hodnostáře za nic nemá a jako s nicotou nakládá se soudci země. Sotva byli zasazeni, sotva byli zaseti, sotva jejich odnož kořeny do země zapustila, zaduje na ně a oni schnou a víchr je odnáší jako slámu. „Ke komu mě chcete připodobnit, aby mi byl roven?“ praví Svatý. (Iz 40,21–25)

Tak jako prospěšná a čestná práce není hřích, tak ani nezlomyslný humor není hřích. V případě humoru však kráčíme po velmi tenkém ledu. Před košilatými a dvojsmyslnými vtipy Bible doslovně varuje:

- ◆ *Vést sprosté, hloupé a dvojsmyslné řeči se nepatří; vy máte vzdávat Bohu díky! (Ef 5,4)*

Osobně věřím, nebo si myslím, že smysl pro nezlomyslný humor nám byl dán proto, abychom překonali bídu hříšného stavu přirozeného člověka po Adamově pádu. Spojitě, bez ustání se chováme nedokonale. Kdybychom každou situaci, způsobenou naší padlou přirozeností brali smrtelně vážně, nemohli bychom přežít, vedlo by to k totálnímu neurotismu a osobní nepoužitelnosti. Humor nám dnes a denně pomáhá překonat naši nedokonalost, výzvy každého dne a zachovat si zdravý rozum. Humorem ventilujeme paniku z hříchu.

Podívejme se, jak Sára, s jistým humorem řešila svoji a Abrahamovu stařecskou neplodnost — neschopnost zplodit potomka. V daném okamžiku neviděla východisko, neviděla v tomto neveselém

postavení starců možný zásah Boha. Místo, aby se ze stařecké neplodnosti zhroutila, vzala celou věc s tichým, vnitřním humorem, aby svoji a Abrahamovu tělesnou bídu, následek Adamova pádu, zmínila, a svým způsobem přežila:

◆ *I řekl jeden z nich: „Po obvyklé době se k tobě určitě vrátím, a hle, tvá žena bude mít syna.“ Sára naslouchala za ním ve dveřích stanu. Abraham i Sára byli staří, sešli věkem, a Sáře již ustal běh ženský. **Zasmála se v duchu** a řekla si: „Když už jsem tak sešlá, má se mi dostat takové rozkoše? I můj pán je stařec.“ Tu **Hospodin Abrahamovi řekl: „Pročpak se Sára směje a říká: „Což mohu opravdu родit, když už jsem tak stará? Je to snad pro Hospodina nějaký div? V jistém čase, po obvyklé době, se k tobě vrátím a Sára bude mít syna.“ (Gn 18,10–14)***

Všimněme si, že Hospodin Sářin smích nesdílel, neměl smysl pro tento druh humoru. Ba dokonce Sářin humor kárá. On totiž proměnil svou mocí Sářin humor – neschopnost mít děti – v rozkošnou radost a očekávání. Osobní nemohoucnost a neschopnost totiž překonáváme **smíchem** – někdy až šibeničním humorem. Schopnost slavíme **radostí a úsměvem**. Když někdo zakopne, a nejsme to zrovna my, jde o humor k popukání. Klopýtáme, protože jsme nedokonalí následkem hříchu. Filmové grotesky, s dortovou válkou, utrhávání blatníků, ukrucování stěračů, nakořpávání, ty pomínou. Na věčnosti u Krista totiž nikdo nikdy nezakopne, nenatáhne se jak široký tak dlouhý. U Krista budeme radostí poskakovat tělem i duchem:

◆ *Ale vám, kdo se bojíte mého jména, vzejde slunce spravedlnosti se zdravím na paprscích. Rozběhnete se a **budete poskakovat jako vykrmení býčci...** (Mal 3,20)*

Místo posměchu nad nedokonalostí, budeme jásat a radovat se z dokonalosti, plynoucí z Kristovy přítomnosti. Sledujete-li, proč se smějete, proč máte smysl pro humor, tak zjistíte, že vám humor pomáhá přenést se přes bídu nedokonalosti.

Lidé s dobře vyvinutým smyslem pro humor nejvíce pociťují, a často těžce nesou lidskou nedokonalost a bídu hříchu. Dovolte mi převyprávět jeden skutečný příběh, který jsem již dávno někde četl: V 19. století navštívil lékaře v Paříži jeden člověk se sebevražednými sklony. Vyzpovídal se, že již dál nemůže, že je duševně na dně, že svoje trápení ukončí. Lékař mu řekl – snad to nebude tak horké. Běžte do varieté, tam vystupuje klaun Carlini, celá Paříž ho zbožňuje, každý se může uválet smíchy. Ten vás přivede na jiné myšlenky, obnoví vám chuť do života. Pacient odpověděl – Pane doktore, já jsem Carlini...!

I když nebeský úsměv není výslovně v Písmu zmíněn, mnohokrát je zmíněna radost, a ta je, v to věřím, vždy provázena šťastným úsměvem:

◆ *Ale **radujte se**, když máte podíl na Kristově utrpení, abyste se ještě více radovali [=šťastně usmívali], až se zjeví jeho sláva. (1Pt 4,13)*

Mezi šťastným, radostným úsměvem a smíchem v humorné situaci je propastný rozdíl. Když se potkáte s někým, koho máte rádi, radostí se usmíváte. Na věč-

nosti, v přítomnosti našeho Pána a Spasitele, nahradí pozemský smysl pro humor nekončící radost prosycená vzájemnou láskou a porozuměním. Tam už nebude žádný humor, který známe z této padlé planety, jež je obývána hříšnými lidmi. U Krista na věčnosti bude jen naprostá, bezchybná dokonalost, způsobila jen k radostnému, šťastnému poznávání Boha a Jeho stvoření. Nedokonalost následkem Adamova pádu, na němž je humor postaven, pomine, protože s nepřítomností nedokonalosti zmizí i humor.

Druhý příchod Pána Ježíše Krista předchází radost z očekávání. V Jeho přítomnosti skončí veškerý humor pro všechny. Jak pro ty, kdo přecházejí do věčného odloučení od Boha, tak pro ty, kdo přecházejí do věčného života, tj. do věčného poznání Pána. Humor nahradí nekončící, neustálé, vzestupné poznávání Boha, radost, rozkoš z přítomnosti Pána Ježíše Krista, a opojení z věčného života, což je Kristus. Poznávání Boha a Jeho stvoření překoná všechny tělesné i duševní radosti tohoto světa. To po-

slední, co nám, kdo jsme v Kristu, bude chybět, bude humor, protože pro Kristovu zář si na nic pozemského ani nevzpomeneme. Nevzpomeneme si na nic, co má na tomto světě kořeny v Adamově pádu — a to je vlastně všechno:

◆ *Hle, já stvořím nová nebesa a novou zemi. Věci minulé nebudou připomínány, nevstoupí na mysl. (Iz 65, 17)*

V nebi si nebudeme vyprávět ani vtipy ani anekdoty ani frky. Nevzpomeneme si na nic, co nás poutalo k tomuto světu a na čem jsme si zakládali na této člověkem zruinované a Bohem prokleté zemi. Na mysl nám nepříjde ani vzpomínka na pozemské postavení kohokoliv, na kariéru, úspěch, bohatství, ani na lopotnou dřinu, zklamání ani bolest. Nevzpomeneme si ani na humor, který nám pomáhal přežít v tomto slzavém údolí.

Jestli si dovedete představit na tomto světě humor nebo vtip, který není postaven na lidské nedokonalosti a hříšné přirozenosti člověka, podělte se s námi. ■

KÁZÁNÍ

DESATERO KAZATELE I.

Sinclair Ferguson

Poslech nebo čtení úvah na téma kázání je pro většinu kazatelů ve své podstatě zajímavé a motivující (ať už pozitivně či negativně). Následující úvahy proto nabízíme v duchu Zlatého pravidla a jen díky tomu, že šéfredaktor je můj dlouholetý přítel!

Uběhlo právě čtyřicet let od mého prvního kázání při nedělní bohoslužbě. Čtyři desetiletí jsou dost dlouhá doba na

to, aby člověk nashromáždil okamžiky, kdy postavit se po svém kázání u dveří sboru je ta poslední věc, kterou má chuť udělat, i v případě že ke shromáždění chováte lásku (někdy právě láska ke shromáždění umocňuje pocit selhání!). Kolikrát jsem se sám sebe musel ptát: „Jak je možné, že jsem to dělal už tisíckrát a pořád to neumím?“

Ano, vím, jakými argumenty se z tohoto rozpoložení dostat! „Počítá se věrnost, ne dovednost.“ „To, jak se cítíš, s tím nemá nic společného!“ „Pamatuj, že rozséváš semeno.“ „Nakonec je to Pán, kdo káže slovo k lidským srdcím, ne ty.“ Všechno je to pravda. Přesto máme zodpovědnost se jako kazatelé vyvíjet, a to prokazatelně a viditelně, nebo alespoň slyšitelně. (1Tm 4,13 a 15 je v tomto směru poučné slovo k zamyšlení!)

To vše mě jednoho dne při cestování dovedlo k úvaze: Kdyby někdo na mě přání sepsal desatero pro kazatele, jak by měl takový manuál vypadat, aby mi poskytl směr, formu, základní pravidla, která by mi pomohla pokračovat správným směrem a cestou v této službě ještě silit?

Když nad tím člověk začne přemýšlet, a je jedno, co do svého desatera zahrne, zjistí, že toto téma je nevyčerpatelné. Můj přítel šéfredaktor by mohl klidně ve svém časopise publikovat seriál „Mé desatero pro kázání“ na pokračování po celý rok. Nabízím těchto deset pravidel – ne jako něco neomylného, ale jako ovoce několika chvil tichého uvažování při cestě letadlem.

1. Znejte lépe Bibli

Často mě na konci dne Páně nebo konference napadne: „Kdybys znal Bibli lépe, mohl bys lidem efektivněji pomáhat.“ Učím v semináři, jehož zakladatel si stanovil za cíl „vytvářet odborníky na Bibli“. Žel nenabyl jsem své vzdělání v instituci, která by měla alespoň vzdáleně podobný cíl. Výsledek? Život je neustálým „to doženeš“. Semináře tu stejně nejsou proto, aby poskytovaly autoritativní výklad celého Písma řádku po řádce, ale aby vyba-

vily studenty nástroji, které je k tomu uschopní. Naši službu často utváří nebo ničí právě práce, kterou děláme, rozhovory, které vedeme, sbory, které navštívujeme, kázání, kterému nasloucháme. Není to „uděleji sám“, avšak je to na nás.

Jako pozorovatel, tak i kazatel mám obavy a jsem zmaten, když slyším lidsky řečeno skvěle vybavené muže (schopností mluvit, charismatickou osobností atd.), kteří se zdají neschopní kázat Písmo. Nějak se jim nepodařilo ho hned na začátku popadnout a nepustit.

Nesmím být analfabet. Musím však být homo unius libri – mužem jedné Knihy. Vdova po mém drahém příteli mi jednou řekla, že její manžel během posledního roku svého života svou Bibli doslova opotřeboval. „Hltať ji jako román,“ řekla. Hltejte Bibli!

2. Budte mužem modlitby

Myslím v souvislosti s kázáním – nejen v tom smyslu, že bych se měl modlit, než se začnu připravovat, ale také v tom smyslu, že moje příprava je sama o sobě spojením v modlitbě s Bohem v Jeho slově a skrze Jeho slovo. Když apoštolové prohlásili, že musí (je jedno z jakého důvodu) věnovat svůj čas „modlitbám a kázání slova“ – proč právě v tomto pořadí?

Mám pocit, že v našich pastoračních učebnicích už tradičně dochází k přílišné individualizaci. Apoštolové (můžeme si domýšlet) opravdu měli na mysli „my“ – ne „já, Petr“ nebo „já, Jan“, ale „my, Petr, Jan, Jakub, Tomáš, Ondřej... společně“.

Je to jen můj špatný odhad – podezírat kazatele, že skrývají, jak zoufale po-

třebují modlitby za svá kázání a své osobní potřeby? Zamyslete se však nad Pavlovými výzvami. Také si vzpomeňte na Spurgeonův bonmot, když se ho zeptali na tajemství jeho služby: „Moji lidé se za mě modlí.“

Tato myšlenka mi vyvolává vzpomínku na chvíli uprostřed projevu během konference pro pastory, kdy se v bublině nad mou hlavou objevila tato slova: „Dělaš z toho naprostou a úplnou kaši.“ Ale když jsem se potom znovu zařoval na muže přede mnou, zdálo se mi, že jsou jako živé duše pijící chladnou občerstvující vodu. Jejich oči byly upřené na nádobu s vodou, kterou jsem držel! Potom se bublina nad mou hlavou naplnila jinými slovy: „Teď si vzpomínám, jak jsem naléhal na shromáždění doma, aby se modlilo za tyto bratry a za mé kázání. A oni se modlili.“

Je k mé škodě, pokud nevidím potřebu modlitby nebo povzbuzení a neučím své lidi, aby si uvědomovali jejich důležitost. Mohu si vést dobře (a do této doby jsem si vedl dobře, nebo snad ne?)... ale neponesu ovoce pro věčnost.

3. Neztraťte Krista z dohledu

Já? Ano, já. To je důležitý princip, který má příliš mnoho rozměrů, než abychom ho zde mohli celý probrat. Jeden musí stačit. Znejte, a proto kažte „Ježíše Krista, a to Krista ukřižovaného“ (1K 2,2). To je text, na který je daleko jednodušší kázat první kázání ve službě než to poslední.

Co tím myslím? Možná bych mohl tento bod formulovat bez obalu, dokonce provokativně takto: systematický výklad za nás na kříži nezemřel. Neudělala to

ani biblická teologie, dokonce ani systematická teologie nebo hermeneutika nebo cokoliv jiného, co považujeme my, kdo pracujeme s výkladem Písma, za důležité. Takových kázání jsem už slyšel ... a nebyla založena na osobě Pána Ježíše.

Je paradox, že ani systematické kázání na některé z evangelií není samo o sobě zárukou, že kázání bude zaměřeno na Krista ukřižovaného. Kázání na evangelia se často podobá tomu, co rozmarně nazývám jako „Najdi Waldovo řešení.“ Skrytou otázkou kázání je: „Kde se v tomto příběhu nacházíte vy?“ (Jste Marta nebo Marie, Jakub, Jan nebo Petr, vděčný malomocný...?) Otázku „Kde, kdo a co v tomto příběhu znamená Ježíš?“ máme sklony opomíjet.

Je pravda, že je daleko jednodušší kázat o Marii, Martě, Jakubovi, Janovi nebo Petrovi než o Kristu. Je daleko jednodušší kázat dokonce i o temnotě hříchu a lidském srdci, než kázat Krista. Mé police s knihami přetékají knihami o Marii, Martě ... dobrém životě, rodinném životě, životě plném Ducha, rodičovském životě, životě se zraněným já... většina z nás má však jen pár centimetrů místa na polici pro osobu a dílo Krista samotného.

Jsem si jistý v kramflecích, když mluvím o Něm, nebo o nás?

4. Buďte opravdovými stoupenci trojedinosti

Opravdu jimi jsme? Alespoň některé naše sbory se v den Páně neobejdou bez toho, aby celé shromáždění vyznalo jednoho Boha, Otce, Syna a Ducha svatého. Ale jak je obecně známo, západní křesťanství

vždy mívalo zvláštní sklon k otevřenému nebo věcnému unitarství, ať už se jednalo o Otce (liberalismus, ke všem praktickým účelům), o Syna (evangelikalismus, asi v neposlední řadě ve svých reakcích proti liberalismu), nebo o Ducha (charismaticismus se svými reakcemi na oba předchozí).

To je nepochybně karikatura. Moje obava však vychází z pocitu, že kazatelé věříci v Bibli (stejně jako ostatní) i nadále smýšlejí o trojjedinosti jako o nanejvýš spekulativní, a proto nejméně praktické ze všech doktrín. Vždyť co si můžete vzít do života z kázání, které zdůrazňuje Boží trojjedinost? Snad alespoň vnitřně, pokud ne navenek, vás to přiměje k pokornému uctívání na kolenou, že tento Bůh, jehož podstata je tak nevystihnutelná, tak nepochopitelná pro moji duševní matematiku, vyhledává obecenství s námi!

Někdy si říkám, jestli ve skutečnosti právě toto selhání nedovedlo církve k tomu, že věří, když jim „církvní analytici“ a jim podobní tvrdí, že „to, co váš sbor dělá nejlépe, je uctívání... skupinky, tak na tom potřebujete zapracovat...“ Nehraničí to s rouháním? (Nehraničí? Jistě je jen Jeden, kdo může hodnotit kvalitu našeho uctívání. Tento přístup zaměňuje estetiku s uctíváním.)

Z Janova evangelia vyplývá, že našemu Pánu nejvíce leželo během posledních hodin s Jeho učedníky na srdci, abych jim pomohl pochopit, že Boží existence jako Trojice je srdcem toho, co způsobuje, že je evangelium vůbec možné a skutečné a že právě naše poznání Jeho osoby v tomto ohledu vytváří mízu života víry (srovnej Jan 13-17). Myslete na to, když čtete Pavla, a bude vám jasné, jak hluboce je do osno-

vy a do útků jeho evangelia vetkáno jeho porozumění Otcí, Synu a Duchu svatému.

Naši lidé potřebují vědět, že jejich společenství je skrze Ducha s Otcem a Jeho Synem Ježíšem Kristem. Dozvědí se to z mého kázání?

5. Používejte fantazii

Není to v rozporu s předcházejícími poznámkami, že na pravdu o Trojici by se nemělo nahlížet jako na spekulativní metafyziku? Ne. Spíše to prostě vyjadřuje, co mistři kázání v průběhu staletí buď otevřeně napsali nebo alespoň příkladem naznačili. Všechna dobrá kázání vyžadují fantazii. Žádnému z velkých kazatelů fantazie nechyběla. Možná bychom mohli zajít až tak daleko a tvrdit, že jsme přímo nabádáni milovat Hospodina, našeho Boha, celou... myslí... a naše bližní jako sami sebe.

Písmo samo naznačuje, že existuje mnoho různých druhů fantazie – a proto různé žánry, ve kterých je Boží slovo napsáno (poezie, historické vyprávění, dialog, monolog, dějiny, zjevení atd.) Žádní dva bibličtí autoři neměli stejnou fantazii. Je například nepravděpodobné, že by Ezechiel mohl sepsat Přísloví.

Co myslíme „fantazií“? Slovníky předkládají řadu definic. Všem společná se zdá být schopnost „myslet vně sebe samotného“, „být schopen vidět nebo vymyslet stejnou věc jiným způsobem“. V některých definicích se vyskytují různé významy, jako třeba schopnost něco vymyslet, prokázat nápaditost, kreativní síla myšlení.

Fantazie v rámci kázání znamená být schopen porozumět pravdě dostatečně na to, abych ji mohl přeložit nebo převést do ji-

ného druhu jazyka nebo hudebního klíče, a prezentovat tuto stejnou pravdu způsobem, který ostatním umožní ji uvidět, pochopit její důležitost, pocítit její moc – dokázat to způsobem, který se dostane pod kůži, rozbije překážky, zmocní se mysli, vůle a citů tak, že lidé nejenže porozumí vyřčenému slovu, ale budou vnímat jeho pravdu a moc.

Luther toto prováděl velkým dramatickým nábojem své řeči. Whitefield k tomu používal dramatické výrazy (přeháněl to, jak si někteří myslí). Také Kalvín – možná to překvapí – to prováděl jazykem života nezvykle srostlého s Ženevou, kterým se vyjadřoval. A tak – Luther a jeho ohromující osobnost, dramatický kazatel s Whitefieldovým hlasovým obdarováním a schopností vyprávět příběhy (nezmínil se snad David Garrick, že by dal všechno za schopnost říct „Mezopotámie“ způsobem, jakým to dělal George Whitefield?), velmi učený, skromný, zdráhavý kazatel – všichni používali fantazii, i když každý svým způsobem. Zacházeli s Božím

slovem tak, aby mohlo vstoupit do světa jejich posluchačů, obrátit je a poučit.

Jaké tajemství se za tím skrývá? Jistě je to nutnost naučit se kázat slovo sám sobě, převést ho z jeho kontextu do svého kontextu, aplikovat konkrétní pravdu, která z historického pohledu ovlivnila životy jiných, do reality našich životů. Proto staří mistři prohlašovali, že mocné kázání vyšlo z jejich úst jen tehdy, když nejprve zasáhlo svou mocí jejich vlastní srdce.

Což nás vede od pátého přikázání zpátky na začátek. Kázat takovým způsobem budeme jen tehdy, když se ponoříme do Písma. Právě tady je rozdíl mezi kázáním, které je o Bibli a o jejím poselství, a kázáním, které vychází přímo z Bible a nese prsten autentičnosti a autority slov „tak praví Pán“.

Toto je jistě vhodný okamžik k uzavření „první desky“ Přikázání pro kazatele. Nyní je čas nechat se prosáknout Písmem a připravit se na „druhou desku“.

<http://thegospelcoalition.org/themelios>

Překlad Julie Petrecká

SKUTEČNÁ LÁSKA VYCHÁZÍ POUZE Z PRAVDY Božího evangelia

Daniel Adamovský

◆ *Já starší píšu vyvolené paní a jejím dětem, které opravdově miluji – a nejen já, nýbrž všichni, kdo poznali pravdu. Píšu kvůli pravdě, která v nás zůstává a bude s námi navěky: Bude s námi milost, milosrdenství a pokoj od Boha Otce i od Ježíše Krista, Syna Otcova, v pravdě a lásce. (2J 1–3)*

Jistě není těžké si představit význam slov pravda a láska. Určit jejich přesný význam

v kontextu dnešního světa a společnosti, která relativizuje každou hodnotu, ovšem jednoduché není. Například pod láskou si různí lidé mohou představit různé věci, počínaje rodičovskou láskou k dětem, láskou muže a ženy nebo třeba láskou k nějaké činnosti, zálibě nebo práci. Naneštěstí se dnes relativizuje i význam slova pravda, neboť se běžně dozvíte, že „každý může mít svou pravdu“. Je to v podstatě ne-

smysl, protože jsou-li některé z těchto „pravd“ ve vzájemném rozporu, je jednoznačně jedna z nich nebo i obě nepravdou. Ale dnes mnoho lidí v této falešné toleranci a beztvarem pojetí pravdy klidně žije, a je jim to jedno.

Pamatujete si osobní motto našeho bývalého prezidenta Václava Havla? Znělo: „Pravda a láska zvítězí nad lží a nenávisť“. Jeho motto, ačkoliv mu mnozí vyčítali naivitu, je myslím stále velmi zajímavé. Myslím, že většina obyvatelstva České republiky s ním souhlasí a to možná tím více, čím vzdálenější se jeho naplnění v dnešní bláznivé společensko-politické situaci zdá být. Ptejte se tedy, jak můžeme jeho význam naplnit? A musíme si upřímně odpovědět, že to nejde, pokud nemáme jasně definované jednotlivé pojmy, které v něm jsou obsaženy – pravda, láska, lež a nenávisť. Tím se dnešní společnost dostává do neřešitelné situace. Jak chceme dosáhnout vítězství nad lží a vším, co lež znamená, když nevíme, co je pravda?

Dnes se v Písmu dostáváme do úseku, jenž hodně opakuje slova pravda a láska. Co tato slova znamenají? Je jejich význam jasný? Je tento význam jiný proti světskému chápání? Na to se pokusíme dnes nalézt odpověď. Chceme tedy nalézt původ lásky, kterou mezi sebou zažíváme a zjistit, jakou má spojitost s pravdou. Zjistíme, že tato spojitost je skutečně jediná a jedinečná a mimo ni žádné lásky ani pravdy není. Budeme se snažit vysvětlit, co z toho pro nás vyplývá a z textu Janova listu i pochopíme, jaký to má důsledek pro budoucnost. Rovněž se pokusíme vnést trochu pochopení do záhadného oslovení adresá-

ta listu „vzvolená paní“. Komu vlastně Jan tento dopis psal?

Úvod

Předmětem Janových listů jsou obdobná témata: pravdivý život v Kristu, obrana proti falešným učitelům a vztah k misionářům, kteří cestují po Římské říši a navštěvují místní církve.

1. Autor klade veliký důraz na pravdu, která tkví v učení, že Ježíš Kristus přišel v těle:

- ◆ *Podle toho poznáte Ducha Božího: Každé vnuknutí, které vede k vyznání, že Ježíš Kristus přišel v těle, je z Boha; (1J 4,2)*
- ◆ *Do světa vyšlo mnoho těch, kteří vás svádějí, neboť nevyznávají, že Ježíš Kristus přišel v těle; kdo takto učí, je svůdce a antikrist. (2J 7)*

2. Jasně vysvětluje, co to znamená být této pravdě věrný. Pravdivé učení v nás musí zůstat a my v něm a v důsledku to znamená mít Otce i Syna:

- ◆ *Ať ve vás tedy zůstává to, co jste slyšeli od počátku. Zůstane-li ve vás, co jste slyšeli od počátku, zůstanete i vy v Synu i Otci. (1J 2,24)*
- ◆ *Kdo zachází dál a nezůstává v učení Kristovu, nemá Boha; kdo zůstává v jeho učení, má i Otce i Syna. (2J 9)*

3. Naproti tomu nevěrnost této pravdě činí člověka toho, kdo svádí, tedy z něj činí antikrista:

- ◆ *Kdo je lhář, ne-li ten, kdo popírá, že Ježíš je Kristus? To je ten antikrist, který popírá Otce i Syna. ... Toto jsem vám napsal o těch, kteří vás matou. (1J 2,22.26)*

4. Janův příkaz ke vzájemné lásce:

- ◆ *Nepišu vám, moji milí, nové přikázání, ale přikázání staré, které jste měli od počátku; staré přikázání je to slovo, které jste slyšeli. (1J 2,7)*
- ◆ *Neboť to je zvěst, kterou jste slyšeli od počátku: abychom se navzájem milovali. (1J 3,11)*
- ◆ *A nyní tě prosím, paní, ne že bych ti psal nové přikázání, ale připomínám to, které máme od počátku: abychom milovali jedni druhé. A to je láska: žít podle Božích přikázání; to je to přikázání, o kterém jste od počátku slyšeli, že máte podle ní žít. (2J 5–6)*

Je zřejmé, že všechny tři listy spolu úzce souvisí v jasné argumentaci pro pravého Mesiáše, vtěleného Božího Syna Ježíše Krista. Z toho vyjděme a pojďme se věnovat dnešnímu textu.

Jan se tituluje jako starší

Hned na začátku prvního verše nalezneme titul, jímž se autor listu označuje. Je zřejmé, že i když nepíše své jméno, je adresátům velmi dobře znám. Jan je již patrně vysokého věku a je posledním žijícím apoštolem Ježíše Krista. Přesto se titul *starší* nevztahuje ani tak k věku jako Janově funkci. Slovo *starší* (*presbyteros*) znamená obecně starý muž, ale v Písmu jej častěji najdeme ve významu vedoucího komunity, například místní církve (Sk 11,30).

Jan je uznávaným starším a má autoritu v církvi, do níž píše. Nemáme žádné informace o tom, kdy se Jan stal starším a v jaké církvi, ale víme, jaké vlastnosti má starší církve splňovat. Nalézáme je v 1. Timoteovi 3 a v Titovi 1. Starší musí být :

- ◆ *... pevný ve slovech pravé nauky, aby byl schopen jak povzbuzovat ve zdravém učení, tak usvědčovat odpůrce. (Tt 1,9)*

Jan rozhodně takový je a jeho boj s falešnými učiteli můžeme sledovat napříč všemi třemi listy. Jan svými listy také ukazuje, co starší má činit, tedy „povzbuzovat ve zdravém učení“ a „usvědčovat odpůrce“. Vidíme, že Jan se oprávněně nazývá starším církve.

To byl odesílatel listu a teď se podívejme na tajemného adresáta, nebo adresátku – *vyvolená paní a její děti*. Kdo to je ta vyvolená paní a kdo jsou potom její děti?

Kdo je vyvolená paní?

Existují dva základní výklady, které přichází v úvahu, a to že vyvolená paní je buď žena, kterou Jan velmi dobře znal a znal i její děti, nebo místní církve a děti jsou potom její členové. První význam je doslovný, druhý obrazný. Bibličtí badatelé se nad těmito dvěma názory dělí na dvě více méně stejné skupiny. Obecně pro doslovný význam svědčí přímočarost a jednoduchost vyjádření, pro obrazný zase kontext a celková formulace 2. listu.

Na čem se všichni shodují, že první část oslovení vyvolená má význam jaký nalézáme například v Ef 1,4 nebo 2Te 2,13, kde Pavel píše:

- ◆ *... v něm [Kristu] nás již před stvořením světa vyvolil, abychom byli svatí a bez poskvrny před jeho tváří. (Ef 1,4)*
- ◆ *Stále musíme děkovat Bohu za vás, bratří milovaní od Pána, že vás Bůh jako první vyvolil ke spáse a posvětil Duchem a vírou v pravdu. (2Te 2,13)*

Jde o osobu nebo osoby Bohem vyvolené ke spáse a svatosti.

Dále se ale názory rozcházejí. Já si myslím, že jde o obrazné vyjádření a oslovení církve. Pokusím se shrnout hlavní důvody, které plynou ze srovnání 2. a 3. listu:

Třetí list, jenž je psán muži jménem Gaius, je psán celý v druhé osobě jednotného čísla. Ale ve 2. listu Jan mění jednotné číslo druhé osoby (v. 4, 5) do množného čísla (v. 6, 7, 8 a 10), aniž by bylo patrné, že by měnil oslovovanou osobu (např. v. 8).

Jan je při psaní třetího listu velmi konkrétní v adresátovi (Gaius) i ve jmenování dalších dotčených osob, jimiž jsou Diotrefés a Demetrios, zatímco ve druhém listu je naopak velmi obecný.

Podívejme se do 4. verše, kde čteme o Janově radosti nad dětmi, které žijí v pravdě. Pokud by se jednalo o děti konkrétní ženy, bylo by pravděpodobnější uvést nějaká jména, zejména když očividně nejde o všechny děti (některé nežijí v pravdě). Z 1. listu navíc víme, že Jan oslovení děti používá jako láskyplné oslovení dětí v duchovním smyslu (1J 2,1.12).

Přeskočíme-li do posledního verše listu, Jan píše: *Pozdravují tě děti tvé vyvolené sestry*. Pokud vyvolená paní z v. 1 je určitá osoba, potom toto musí být její rodná sestra a Jan vyřizuje rodinné pozdravy od jejich dětí a ani ne samotné sestry. To nezní moc pravděpodobné; list rozhodně nemá charakter osobního listu a opět jsou pozdravy úplně anonymní.

Poslední dva argumenty se týkají 5. verše a veršů 7–11. Jak formulace lásky, která je přikázáním, tak zvěsti o cestujících učitelích jsou platné spíše pro církev-

ní společenství než rodinu, i když z nich pochopitelně osobní aplikace vyplývají.

Celkově soudím, že Janovo vyjadřování v 2. listu nenaznačuje, že by oslovoval skutečnou osobu. Oslovuje tedy obecně místní církev, i když nevíme důvody, proč tak činí. Myslím, že je ještě dobré připomenout, že v Písmu najdeme mnoho obrazných přirovnání pro církev. Nejznámější je nevěsta Beránkova ze Zj 21,9 nebo panna zasnoubená jedinému muži, Ježíši Kristu v 2K 11,2.

Pojďme ale v textu dále, nyní ve vysvětlení velmi stručně.

V pravdě a lásce

Jan o dětech vyvolené paní důrazně říká: *Které (já) miluji*. John Stott tvrdí, že se tím vymezuje proti heretikům, kteří sice předstírali lásku k lidem, ale ve skutečnosti je nemilovali. Jan zdůrazňuje skutečnou lásku založenou na pravdě. Nepíše o lásce pocitů a osobního přátelství (*phileo*), ale o vysoce etické lásce (*agapé*), charakteristické pro podstatu samotného Boha (1J 4,8.16), jenž jedná pro dobro milovaných.

Jana k lásce k tomuto sboru přivedla pravda, v níž děti této církve žijí (v. 4). A stejně tak je miluje každý, kdo poznal pravdu. Stejnou lásku k nim mají všichni ortodoxní věřící, neboť tato láska je propojená s pravdou, která je v evangeliu Božího Syna Ježíše Krista. Bez pravdy evangelia není skutečné *agapé* lásky a před falešnou láskou falešných učitelů Jan varuje.

Ve v. 2 Jan doplňuje, že je miluje *pro pravdu, která zůstává v nás a bude s námi na věčnost*. My jsme s bratry a sestra-

mi v Kristu spojení zvláštním poutem pravdy a ta nás nikdy neopustí. Milujeme se navzájem ne proto, že se k sobě hodíme, nebo proto, že se navzájem přirozeně přitahujeme, ale kvůli pravdě, kterou sdílíme (Stott).

Bratři a sestry, důrazně pamatujme na to, že v křesťanském společenství zůstává pravda jistá a dokud je pravda, zůstává i láska. Pravdu nemůžeme zmenšovat, pokud bychom tak činili, snížíme i lásku.

Třetí verš je pozdrav adresátovi, vyjádřený Janovým způsobem. Nezačíná přáním nebo modlitbou, ale důrazně – „*Bude s námi*“ a jmenuje *milost, milosrdenství a pokoj*. Milost a milosrdenství jsou vyjádřením Boží lásky, jež není jejími příjemci nijak zasloužená a kterou životně potřebují. Milost pro viníky, milost pro nehodné. Pokoj je obnovením vztahu s Bohem. Vše dohromady vyjadřuje spasení, kterým Bůh skrze Ježíše Krista přináší milost hříšníkům a přivádí je do pokoje se sebou samým.

Od koho milost, milosrdenství a pokoj přichází? Jedině od Boha. Jan jde hlouběji, nezapomíná připomenout, že Ježíš je Kristus = Mesiáš a Syn Boha Otce. Janova formulace 3. verše zřetelně staví Syna na roveň Otcí, neboť od obou pochází trojice zaslíbení z počátku verše.

◆ *Bude s námi milost, milosrdenství a pokoj od Boha Otce i od Ježíše Krista, Syna Otcova, v pravdě a lásce. (2J 3)*

Význam

Na začátku jsme se ptali na význam slov pravda a láska a jejich chápání ve svět-

ském smyslu a moc jsme neuspěli. Pojďme si nyní vysvětlit biblický význam, který těmto slovům dal sám Bůh. Bude me hledat odpovědi na dříve položené otázky.

Jaký má dnes pro nás význam Janovo oslovení vyvolená paní?

Řekli jsme si, že Jan ze své funkce staršího církve oslovuje slovy vyvolená paní pravděpodobně nějaký místní sbor. Oslovuje ty, které mu Pán dal na srdce, aby se o ně staral a bojoval za ně. List má obecnou platnost pro všechny křesťany v Kristově církvi. Dnes, přibližně 1900 let od jeho napsání, má pro nás tentýž význam zdůrazňující věrný život křesťana v Kristu, jako měl tehdy u původních adresátů.

Proto se význam oslovení mírně odsovává do pozadí, neboť důležitá je zpráva, kterou v něm čteme. Dodnes čteme Pavlovy listy, které jsou adresovány bratřím, kteří již dávno zemřeli – Titus, Timoteus, Filemon, nebo společenstvím, která již neexistují. Chodí dnes někdo do efezského nebo koloského sboru, jemuž Pavel psal? Nechodí. Ty sbory ani ta města již neexistují. Ale věřím, že v jejich blízkém nebo vzdálením okolí dodnes existují věrné Kristovy církve. Co teprve list Židům, u kterého nejen že neznáme konkrétního adresáta, ale ani autora. Takže i přes zánik adresáta, nebo jeho nejasnou identitu, obsah listu stále platí a je aktuální. Vždyť je to Boží slovo!

V pravdě a lásce podle Boha, ne podle světa

Když se zamyslíme nad Janovými slovy, jimiž oslovuje adresáta, máme napros-

tou jistotu, že vše píše v lásce. Ptáte se, kde je původ této lásky? Jedině v pravdě evangelia, nikde jinde.

Ve čtenářích, kterým je Janův list psán, zůstává pravda, znají Ježíše jakožto Krista a vtěleného Syna Otcova a tak jsou rovněž příjemci Boží lásky. Každý příjemce tuto Boží lásku dál projevuje, láska nezůstává skryta a proudí z jeho srdce do okolí. Jistě si, bratři a sestry, uvědomujete, jak je povzbuzující a radostné být ve společenství lidí věrných Bohu. Prakticky zažíváme, co Jan píše *dětem, které opravdově miluje*, že láska mezi bratry a sestrami je skutečná a pravdivá.

Láska, kterou mezi sebou, bratři a sestry, máme, je právě založená na pravdě Boží zvěsti o ukřižovaném a vzkříšeném Ježíši Kristu. Člověk je schopný skutečně milovat jediné tehdy, když žije v pravdě, protože tehdy v něm pravda zůstává. To je velmi důležité, protože jiné propojení pravdy a lásky není.

Dnešní lidská společnost nedokáže jasně definovat propojení pravdy a lásky. Možná by nám někdo řekl, že to, co je pravdivé, je také hodné lásky a to, co je lživé, není žádné lásky hodno. To je jistě zajímavé, ovšem jen tehdy, pokud lidé jasně dokáží určit, co je pravdivé. V důsledku to totiž dopadne tak, že každému přijde pravdivé něco jiného, a tak si každý miluje, co chce. To vypadá jako svoboda, ale není, protože podstatou je lidské sobectví a osobní prospěch – „to a to je moje pravda a tak to mám rád!“

Díky Bohu, máme v Písmu jednoznačnou definici pravdy, na které lze bezpečně založit svůj život a ze které vychází skutečná láska:

◆ *Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný. (J 3,16)*

Tento text hovoří o tom, že Svätý Bůh tolik miluje svět, který stvořil, i přesto, že se svět proti Němu vzbouřil. V této dokonalé lásce posílá svého jediného Syna, aby skrze něj byl svět zachráněn. Vidíme nejužasnější vyvrcholení pravdy a lásky v Ježíši Kristu. Bůh sám v lásce přináší nejvyšší oběť, aby se její pravdivá zvěst stala zprávou záchrany před zaslouženým trestem za lidské hříchy. Pán Ježíš, který je předmětem a ručitelem pravdy evangelia, přináší na svém těle oběť, abychom my hříšní mohli v pravdě a lásce přebývat v Bohu. Tu stejnou lásku, ve které Bůh v Kristu šel na kříž, nyní projevujeme mezi sebou.

To je nezlomná definice pravdy a lásky, která je tak odlišná od vágního světského vysvětlení. Světu to vyhovuje, protože mu to dovoluje i zlé a lživé věci podsovat jako pravdivé.

Bratři a sestry, to je jeden z důvodů, proč musíme sdílet evangelium s těmi, kteří Pána neznají, aby i oni poznali pravdu, skrze niž se Boží láska projevuje. Písmo nám přikazuje milovat bližní, tedy i ty, kteří nevěří v Krista, a dokonce i ty, kteří nás nenávidí. Máme jim prokazovat dobro, máme jim sloužit a projevat jim Kristovu lásku, aby viděli ten propastný rozdíl mezi pojetím lásky ve světě a u Boha.

Situace mimo Boží pravdu je naprosto marná. Jak jsme z Písma zvyklí, existují pouze dvě možnosti: Buď miluji v pravdě, nebo ve lži. Nic mezi tím. Milovat v pravdě znamená *agape* lásku, která jedná, obětu-

je se a snaží se dosáhnout pro toho druhého lepší věci než pro sebe samého. Milovat ve lži je přesný opak, je to sebestředná, sobecká láska, ve které stavím sám sebe na první místo a chci, aby objekt mé lásky sloužil pro můj prospěch.

Být schopen sebeobětující se lásky k bližnímu je možné jedině s proměněným srdcem, ze kterého Boží moc vyžene sebestřednost a dá do něj pravdu a Boží lásku. Je to výhradně Boží milost a nekonečný dar.

Když Bůh otevřel naše srdce a dal nám skrze darovaného svatého Ducha poznat a pochopit pravdu evangelia, učinil tuto proměnu navždy. Od doby znovuzrození známe pravdu a ona v nás trvale přebývá a bude tomu tak na věky. Bůh nám poznání pravdy jen nezapůjčil, aby nám jej zase po smrti vzal. Naopak, v pravdě budeme s Ním přebývat na věčnosti a ještě více se radovat z Boží lásky.

Podívejme se ještě do textu 3. verše, s čím je pravda s námi přebývajícím na věčnost spojená – milost, milosrdenství a pokoj. To vše vyjadřuje nezasloužené a tolik pro člověka nezbytné Boží dary spasení. Pro hříšníka, který si nezaslouží nic jiného než trest, najednou Bůh ve své milosti přináší skrze pravdu a lásku milosrdenství a pokoj. S odpuštěním hříchů zažíváme veliký pokoj. Myslím, že každý z nás to zažil, když uvěřil, nebo kdykoliv jsme Bohu vyznali svůj hřích. To byla vždy velká úleva v milosrdenství, které Bůh projevuje těm, kteří v Něj věří. Následný pokoj je tak jiný od předchozí tíže.

◆ *Vyslechnu, co promluví Bůh Hospodin, zajisté vyhlásí pokoj pro svůj lid, své věrné, jenom ať se k své hlouposti*

nevracejí! Ano, jeho spása je blízko těm, kdo se ho bojí, v naší zemi bude přebývat sláva. Setkají se milosrdenství a věrnost, spravedlnost s pokojem si dají políbení. (Ž 85,9–11)

Tato zaslíbení milosti, milosrdenství a pokoje jsou nám v pravdě a lásce darována samotným Bohem Otcem a Synem a máme je na věčnost.

Aplikace

Opravdová láska na základě pravdy

Láska v církvi nemůže stát na ničem jiném než na pravdě. Ve verších 1–2 Jan nepopisuje nějaké své pocity, ale vyjadřuje fakta. Žádné osobní sympatie nemohou vyvážit ani nahradit vzájemný vztah bratří a sester založený na Kristově evangeliu. Proto také nikde v Písmu nenajdeme, že by vztahy v církvi byly řízeny osobními pocity. Ani se o to nepokoušejme, protože tam, kde se začne mezi bratry a sestrami rozlišovat na základě pocitů, tam vedle sympatií k těm, kteří jsou milí, krásní a vstřícní, vyvstane averze k těm, kteří takoví nejsou. Nezapomínejme, že nikdo z nás není hoden Božího obdivu a všichni jsme spasení jen Jeho vyvolením a z Jeho milosti.

Co když proti sobě hřešíme?

Jak zvládneme situaci, kdy někdo vůči nám nejedná v lásce? Hledáme nápravu skrze pravdu evangelia. Jak? V pravdě a lásce napomínáme a stejně v pravdě a lásce odpouštíme. Napomíná-li někdo nás, přijímáme napomenutí od bratří a sester, neboť jsou vyřčená v lásce. Prostředkem k tomu je naše vlastní pokora, ať jsme ten, kterému bylo ublíženo, nebo ten, který ublížil. Člověk, jenž si je vědom své situace před Bohem, je

pokorný, a jedině tehdy dokáže napomínat a odpouštět nebo napomenutí přijímat. Máme-li o sobě vysoké mínění, budeme těžko přijímat napomenutí a rovněž pro nás bude těžké viníkovi odpustit.

Jistota daných zaslíbení

Z dnešního textu vyplývá velká jistota, kterou v pravdě a lásce máme. Jan píše, že pravda s námi bude navěky a spolu s ní milost, milosrdenství a pokoj pocházející společně od Boha Otce i Boha Syna. Když se nad tím zamyslíme, pochopíme, že to nejlepší už nyní máme a bude to s námi přebývat na věky ve společenství milovaného Boha. Co je proti tomu jakákoliv dnešní starost? Co je proti tomu náš strach a obavy? Nic, pokud se upneme na jediného Boha a Spasitele, který přinesl dokonalou obět, aby Boží hněv byl usmířen a my skrze Boží pravdu a lásku dostali veškerá zaslíbení.

Bratři a sestry, hledejme v Ježíši Kristu vše, co potřebujeme pro nynější život. Zjistíme, že Pán má pro nás vše připravené a zjistíme, že vše má připravené i pro budoucí věčný život ve slávě Božích dětí a ve společenství s Ním. Mnohé z toho již

dnes zažíváme. Pravda, které jsme uvěřili, je základem lásky, kterou dnes žijeme.

Závěr

Pochopili jsme, že pravda má svůj zdroj jedině v Božím evangeliu o Kristově oběti na kříži a je tudíž definována zcela jasně a bez pochybností. Z Boží pravdy vyplývá láska, která má úplně jiný význam než světská láska, protože hledá prospěch toho druhého a ne svůj vlastní. Oba pojmy pravdy a lásky mají v Bohu jasný a praktický význam.

Nyní vidíme, jak veliký je rozdíl mezi Boží pravdou a láskou a tím, jak se pravdu a lásku snaží vysvětlit svět. Jsou to dvě naprosto neslučitelné definice, které pro naplněný křesťanský život rozhodně není dobré kombinovat.

Když bychom se vrátili k mottu prezidenta Václava Havla, že „Pravda a láska zvítězí nad lží a nenávistí“, tak bych rád doplnil, že tam, kde lidská snaha toto motto naplnit selhala, tak pravda a láska v Ježíši Kristu již zvítězila a vítězí stále a pokračuje ve svém vítězném tažení milióny lidských srdcí. Amen. ■

VZTAHY

JAK ZNIČIT SVÉ MANŽELSTVÍ DŘÍV NEŽ VŮBEC ZAČNE

Garrett Kell

Tim a Jess jsou manželé pouze osm měsíců, ale počáteční idylka už dávno zmizela. Sladké konverzace, kdysi samozřejmě součástí jejich vztahu, byly nahrazeny neustálým hašteřením. Smích přešel, vzájemná odtažitost vzrostla. Jejich intimní styk téměř vymizel. Co se stalo? Jak se satan vkradl do tohoto mladého manželství?

Když jsem s nimi rozebíral minulost jejich vztahu, zjistil jsem, že jejich manželství se nezačalo drolit během líbánek ani během prvních měsíců společného manželského života. Dábel začal svou práci ještě předtím, než vůbec došli k oltáři. Ačkoli jsou Tim a Jess křesťané, jejich vztah a zasnuby byly poskvrněny sexuálními hříchy.

Přestože v počátcích jejich vztahu bylo vše bez problémů, postupně udělali různé kompromisy, které se rozvinuly v hlubší sexuální hřích. Pokaždé, když zhřešili, vyznali to jeden druhému a přísahali si, že už nikdy nedovolí, aby se to opakovalo. Nebylo tomu ale tak. Protože se však za své činy styděli, neřekli nikomu o tom, co se mezi nimi děje. Při zpětném pohledu Tim a Jess přiznávají, že jejich vztah byl navenek jen velký pokus o skrytí lži.

Bohužel, příběh Tima a Jess je až příliš častý. Mnoho křesťanských párů, které ještě nevstoupily do manželství, bojuje se sexuálním hříchem. Nemělo by nás to překvapovat, vždyť máme nepřítele, který stojí proti nám a našemu budoucímu manželství (1Pt 5,8). Nenávidí Boha a nenávidí manželství, protože zobrazuje evangelium (Ef 5,32).

Jedna ze satanových nejefektivnějších strategií, jak zničit manželský svazek zobrazující evangelium, spočívá v útoku na páry skrze sexuální hříchy předtím, než si řeknou své „Ano“. Zde jsou čtyři nejčastější lsti, využívané k útoku na manželství předtím, než vůbec začne.

1. Satan chce, abychom se podřizovali našim přáním a ne Bohu

Cesty Boha jsou dobré, ale satan chce, abychom tomu nevěřili. To je součástí jeho plánu už od první žádosti o kompromis v zahradě v Edenu (Gn 3,1–6). Jeho cíl je, abychom si vytvořili stálý vzdor vůči Duchu a následovali svá hříšná přání, jakmile se ocitneme v manželství. Chce nás naučit bránit se službě a snaží se, abychom usilovali o sobectví.

Pokud se naučíme dělat si, co chceme a kdykoli to chceme před vstupem do manželství, neseme si tento zvyk do budoucna. Tato představa je ovšem hrozivá, protože ke zdravému svazku, který ctí Krista, je zapotřebí služba a obětavosti. Láska je v manželství zobrazována skrze tisíce denních rozhodnutí, zda udělat to, co vy nechcete – ať jde o umytí nádobí, výměnu plenky nebo sledování filmu namísto basketbalového zápasu. Pokud je váš vztah před manželstvím založen na vaší potřebě naplnit okamžitě jakékoli vlastní přání, je velice pravděpodobné, že budete mít potíže, až narazíte na podstatu manželského života.

2. Satan chce, abychom přecenili své schopnosti odolat pokušení

Satan chce, abychom věřili, že náš hřích nedosáhne další úrovně, že jsme silnější, než je tomu doopravdy a že nikdy nezajdeme takhle daleko. Tohle je mocný trik, protože útočí jak na naši pýchu, tak na naši dobře míněnou snahu oslavit Boha. Jste slabší, než si myslíte. Jste schopní dojít až tak daleko, že si to ani neumíte představit. Hřích je jako silná řeka – když v ní plavete, budete přemoženi a odsouzeni k jistému zániku.

Jeden ze způsobů, jak se vás satan snaží svést, je obsažen v tvrzení, že čistota spočívá v nepřekročení pomyslných hranic a ne v postoji srdce. Chce, abyste si mysleli, že čistota před Bohem znamená nelíbat se, nesvlékat se či neprovozovat orální sex nebo zkrátka nedělat „něco takového“. Chce, abyste si mysleli, že když nepřekročíte pomyslnou čáru, zůstanete čistí. Nicméně, problém v tomto

42 ZÁPAS O DUŠI

způsobu uvažování vystihují Ježíšova slova, podle kterých stačí, abychom se smilnili v srdci, a tím zhřešili a před Bohem byli odsouzeni (Mt 5,27–30).

Čistota spočívá mnohem více v postoji našich srdcí než v pozici našich těl. Ta nestárnoucí otázka „Jak daleko je příliš daleko?“ může odhalit snahu dostat se co nejbliže hříchu, namísto přání prchat od něj, jak nás k tomu vybízí Pán (1K 6,18).

3. Satan chce oslabit důvěru ve vztahu

Vždy, když děláme nějaké kompromisy ohledně sexuálních věcí, ukazujeme tomu druhému, že jsme ochotni ho použít a zneužít ke svému uspokojení. Pokaždé, když se svou snoubenkou posuneme hranici nebo ji vedeme do hříchu, říkáme tím (i když to není náš záměr): „Nemůžeš mi důvěřovat, protože jsem schopný tě využít a nebrat na tebe ohled, jen abych získal, co chci já.“

Tohle je zcela určitě jedna z nejhorších satanových strategií, a dle mého názoru je to ta, která zasáhla Tima a Jess nejvíce. Nedůvěřovali si navzájem. Nikdy. Tolik byl jejich vztah pohlcen v slepém kruhu hříchu, hanby a nového začátku, že si nikdy nevytvořili zralou, vybojovanou důvěru jeden k druhému.

Nicméně je důležité zdůraznit, že při odolávání sexuálnímu hříchu Bůh žehná vztahu přesně opačným efektem. Pokaždé, když říkáme „ne“ sexuálnímu hříchu, znamená to, že se ponoříme do modlitby a svěřujeme se druhému, jak si vážíme jeho samotného i toho, že pro chození s Bohem nedovolí jít ve vztahu ani o krok dál. Bůh používá tuto oddanost k prohloubení

důvěry. Má žena mladým párům neustále říká, že jeden z důvodů, proč mi důvěřuje, je ten, že jsem před svatbou doslova utíkal ze situací, kdy jsem měl udělat nějaký kompromis. V našem vztahu jsme nebyli dokonalí, ale Pán použil to období k upevnění naší důvěry.

4. Satan vás chce oklamat zakázaným ovocem smilstva

Je obrovský rozdíl mezi předmanželským sexem a sexem v manželství. Jeden z důvodů je, že zakázané ovoce v podobě smilstva utváří představu předmanželského sexu jako něčeho, co se v manželství vždycky nevyskytuje. Obvykle je předmanželský sex jako oheň. Obrovská vášně, intenzivní pocity, vše hnáno vědomím, že byste to neměli dělat (Ř 7,8).

V manželství je sex jiný. Stále je zde vášně, stále jsou tu intenzivní pocity a emoce – ale sex v manželství je postaven především na důvěře, věrnosti a obětavosti (1K 7,1–5). Páry, které budují své sexuální očekávání na vášni, kterou poskytuje zakázané ovoce, jsou často zklamáni a zmateni, když zjistí, že sex v manželství je jiný.

Má žena a já jsme se této myšlence smáli, když nám ji předmanželský poradce pověděl. Byli jsme si jisti, že budeme výjimkou potvrzující pravidlo. Ale po šesti letech a třech dětech, musím uznat, že měl pravdu. Partneři jako my mohou mít silný sexuální život, který je ale založen na hlubších základech než je prchající vášně. Satan chce, aby si páry zvykly na „kofein a cukr“ smilstva než na vyspělou lásku služby a obětavosti.

Několik myšlenek na závěr

1. Čekejte ve víře

Křesťanský postoj je vždy postoj očekávání. Čekáme na Kristův návrat. Čekáme na věčný život s Ním. A lidé ve vztahu čekají na požehnání skrze manželství. Pro svou víru v Boha řekněte „ne“ slibům hříchu. Obnovujte svou mysl Božím slovem a vyčkávejte ve víře.

2. Kluci, je to na vás!

Zatímco ve vztahu s Bohem je každý zodpovědný sám za sebe, je na mužích, aby stanovili tempo pro uchování čistoty. Příliš často jsou dívky donuceny vytyčovat hranice a říkat „ne“. To je zbabělé a špatné. Muž je zodpovědný za to, aby se staral o svou budoucí manželku, vedl ji ke Kristu a odváděl ji od hříchu, temnoty a bolesti hříchu. Pokud zde nastaví špatné hodnoty, bude to napravit hodně dlouho – a možná nikdy znovu neobnoví půdu pod nohama, pokud nedostane milost od Boha.

3. Zapojte ostatní do každého kroku vašeho vztahu

Nedovolte, aby se váš vztah stal neprůhledným pro ostatní zbožné křesťany. Každý

z vás by měl mít pár nebo skupinu přátel, kteří vás udrží v zodpovědnosti. Nechte si klást těžké otázky a dávejte upřímné odpovědi. Bůh používá otevřenost k získání síly.

4. Pokud zhřešíte, běžte do evangelia

Apoštol Jan napsal: „Toto vám píšu, moji drazí, abyste nehřešili. Kdyby někdo zhřešil, máme u Otce přímluvce, Ježíše Krista, toho Spravedlivého. On je smírnou obětí za naše hříchy, a nejen za naše, ale i za celý svět“ (1 J 2,1–2). Když zhřešíte, utíkejte ke kříži. Utíkejte do prázdné hrobky. Pohledte na svého obhájce, vyznejte upřímně své hříchy a litujte jich. Bůh rád žehná tomuto postoji (Př 28,13).

Sexuální hřích nemusí být důlkou v srdci vašeho vztahu, zasnoubení nebo manželství. Bůh je milostivý Bůh, který nachází radost v obnovování toho, co se hřích snaží zničit (Jl 2,25–27). Nicméně, nepožehná neposlušnosti, která trvá, která zneužívá Jeho milost. Pokud jste spadli do sexuálního hříchu, dnes je ten den, kdy máte úpěnlivě prosit o milost a obrátit se s vírou na Krista. Kéž nám Bůh dá milost k usilování o čistotu k Jeho slávě a našemu dobru. ■

The Gospel Coalition Blog
Překlad Kateřina Babická

Z DOPISŮ ČTENÁŘŮ

OMEZENÉ SMÍŘENÍ

Z několika dopisů k tématu jsme vybrali část jednoho i s odpovědí.

✉ Milý bratře v Pánu Ježíši Kristu. Dostal se mi do ruky ZOD, kde jsem si s údivem přečetla, že se Pán Ježíš obětoval jen za některé lidi. Nechce se mi s tím souhlasit.

Od svého obrácení, kdy jsem mohla poznat Pána jako svého osobního Spasitele, mám za to, že Pán Ježíš zemřel za všechny lidi bez výjimky a to jsme učili také naše děti. Pro mne důkazem toho je

44 ZÁPAS O DUŠI

verš Jan 3,16. Tam není psáno, že by miloval jen nějakou skupinu lidí.

Pán Ježíš obětoval svůj život a prolil svou svatou krev na kříži Golgoty za každého hříšníka, když člověk tuto jedinečnou Boží záchranu nepřijme, nebude spasen.

...

Když je v ZOD napsáno cituji: „Potom Kristus nemusel umírat na kříži, protože ke spasení člověka, je dostatečný člověk sám.“ Tomu nerozumím?

Pán Bůh je vševědoucí a tak již dopředu věděl, jak my lidé budeme reagovat, že široká je cesta, která vede do záhuby a mnoho lidí po ní jde a úzká je cesta, která vede k životu a málo lidí ji nalézá...

D. M.

* * *

Pokoj Vám a milost, sestro.

Naprosto Vám rozumím, že se Vám nechce souhlasit s tím, že Ježíš se obětoval jenom za vyvolené. Je to učení, které je pro mnoho lidí kamenem úrazem. Je to učení, které nás pokořuje, protože nás činí naprosto závislými na Boží milosti. Je to učení, které nám říká, že sami ze sebe nezmůžeme nic. Proto je to učení, se kterým se nám vůbec nechce souhlasit. Co ale máme dělat, když Boží slovo říká:

- ◆ *On nesl hřích mnohých, Bůh jej postihl místo nevěrných. (Iz 53,12)*
- ◆ *...dáš mu jméno Ježíš; neboť on vysvobodí svůj lid z jeho hříchů. (Mt 1,21)*

Nesl hřích **mnohých**, vysvobodí **svůj** lid z jeho hříchů. Ježíš nepřišel zachránit všechny – kdyby to tak bylo, tak bychom museli říci, že selhal, že svůj úkol nesplnil – víme přece, že všichni nebudou zachráněni. Zachráněn bude tak veliký zástup,

že ho žádný člověk nedokáže spočítat (Zj 7,9). Přesto budou **mnozí**, kteří v onen den uslyší od Pána: „Nikdy jsem vás neznal, jděte ode mě...“ (Mt 7,23) – mimochodem všimněte si, že tato slova řekne Pán těm, kteří se k Němu budou hlásit (budou říkat Pane, Pane) a budou se spasení dovolávat (ve Tvém jménu jsme...).

Je to něco, co Ježíš svými slovy neustále potvrzuje: „Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako **výkupné za mnohé**.“ (Mt 20,28). „Nebot toto jest má krev, která zpečetuje smlouvu a **prolévá se za mnohé** na odpuštění hříchů.“ (Mt 26,28). Víme, že hříchy nejsou odpuštěny všem. Řada lidí bude muset za své hříchy zaplatit sama. Ale jestli za jejich hříchy už Ježíš zaplatil – a tu cenu zaplatil Bohu, protože to byl Bůh, jehož naše hříchy urazily, a Bůh ji přijal – jak může potom Bůh po hříšnicích požadovat, aby zaplatili znovu? Můžeme říci, že to je kvůli tomu, že neuvěřili. Ale není nevěra hřích, za který Ježíš zaplatil? A pokud ano, proč ji Bůh bude trestat?

Víra je ze slyšení a slyšení z kázání Božího slova – je naprosto pochopitelné, aby křesťané kázali evangelium všemu stvoření. Kdo uvěří, bude spasen, kdo neuvěří, už je odsouzen. Na tom přece není nic nepochopitelného. Tato víra je Božím darem, který nepřichází jinak než skrze slyšení pravdy, evangelia.

Píšete, že „*Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna, aby žádný, kdo v něho věří, nezahynul, ale měl život věčný.*“ (J 3,16). Kde se v tomto verši píše, za koho Ježíš zemřel? Podle mě se to tam nepíše. Píše se tam, že kdo neuvěří v Krista, zahy-

ne. Ten verš není o bezpodmínečné Boží lásce, jak se často uvádí, ale o tom, že Bůh tak miloval, že na důkaz své lásky, poslal svého Syna, aby nikdo, kdo v něho věří, nezahynul. Všimněte si, že je tady jednoznačná a jasná podmínka víry! Kvůli komu tedy Bůh poslal svého Syna? Kvůli těm, kdo nevěří? Kvůli těm, kdo Ho odmítají? Kvůli těm, kdo se mu rouhají? Myslíte, že to je to, co učí tento verš? Já to v tomto verši nenalézám. A nezapomeňte na to, že musíme číst Písmo v kontextu, takže se podívejte také do následující verše:

◆ *Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen* [to nám ukazuje, o jakém světě je řeč ve v. 16 – je to „svět spasených“]. (J 3,17)

Ježíš říká, že k Otci nemůže přijít nikdo než skrze Něj (J 14,6). Znamená to, že bez Krista a bez víry v Něj nemůže být nikdo spasen. Co tedy lidé, kteří o Kristu nikdy neslyšeli a neměli možnost slyšet? Jak k tomu přijdou? Bude někdo z nich spasený bez Krista a je tedy Kristus lhářem, když říká, že nikdo nemůže přijít k Otci než skrze Něj? Nebo bylo Boží vůlí, aby ti to lidé neslyšeli evangelium, neuvěřili a nebyli spaseni? Co znamenají Izajášova slova citovaná Pánem:

◆ *Oslépil jim oči a zatvrdil jim srdce, takže nevidí očima a srdce nepochopí, neobráti se a já je neuzdravím.* (J 12,40)

Bůh je naprosto spravedlivý. Proto nebude po nikom chtít, aby mu za něco zaplatil dvakrát. Bůh také nikomu nic nedluží. Nikomu nedluží spasení. Nikomu nedluží evangelium. Lidé nejsou hříšníci kvůli Bohu, ale kvůli sobě. Proto budou odsouze-

ni. Kdyby Bůh nezachránil vůbec nikoho, kdyby neposlal Krista na svět, byl by stále stejně spravedlivý, stále stejně svatý a stále stejně plný lásky. Když se ale rozhodl zachránit některé z hříšníků, udělal to ze své milosti. A milost je nezasloužená, nevymahatelná, nenárokovatelná.

Bůh přeci nebude skládat lidem účty z toho, co dělá – on dělá to, co sám chce. Bůh nepochybně věděl, jak budeme reagovat, přesto žádné lidské jednání nebylo důvodem pro Jeho jednání nebo Jeho rozhodnutí někoho zachránit.

Píšete, že nerozumíte tomu, když jsem v ZODu napsal: „*Potom Kristus nemusel umírat na kříži, protože ke spasení člověka, je dostatečný člověk sám.*“

Bylo to řečeno v kontextu víry, v kontextu lidského rozhodnutí. Pokud to, co odlišuje lidi v pekle od lidí v nebi, je lidské rozhodnutí a nikoliv Kristus a Jeho dílo, potom nejsme spaseni Kristem, ale svým vlastním rozhodnutím, tedy sami ze sebe. Kristus je v takovém pochopení spásy pouhým strůjcem podmínek, nikoliv Spasitelem.

V případě, že Kristova smrt někoho zachránila, potom to znamená, že spasení a stejně tak víra, jsou Božím darem a člověk je spasen jenom z milosti skrze víru.

V případě, že Kristova smrt nikoho přímo nezachránila, ale jenom otevřela dveře ke spasení, potom tu není místo pro milost, protože člověk je zachráněn svou vlastní aktivitou, svým rozhodnutím, svou způsobilostí, svým vlastním skutkem, svou vlastní vírou. A v takovém případě Kristus umírat nemusel!

Novinky Didaska (v distribuci Poutníkovy četby)

Komentář k Novému zákonu

John MacArthur

Pilotní publikace podrobného jednosvazkového komentáře k celému Novému zákonu. Dílo vychází z konzervativní evangelikální tradice. Komentář jde do hloubky, ale zůstává přístupný běžnému čtenáři, a je proto vynikající volbou pro pastory i laiky.

„Měl jsem tu čest slyšet Johna MacArthura kázat osobně. Jeho kázání vycházelo z hlubokých znalostí kontextu celé Bible. Kázal s autoritou a vhledem. Komentář, který držíte v ruce, kondenzuje poznatky jeho celoživotního studia do velmi dostupného formátu. Věřím, že se stane součástí knihovny každého křesťana, který hladoví po hutném pokrmu Božího slova.“ (Mgr. Marek Titěra, M.Div., BJB Zlín)

1010 stran, pevná vazba, cena: 1.190,- Kč, vydalo Didasko.

Pět anglických reformátorů, kteří zemřeli mučednickou smrtí

John Charles Ryle

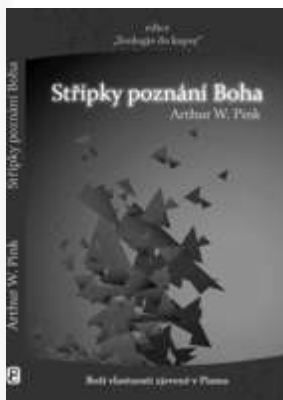
Jen málokterá slova mučedníků jsou působivější než slova biskupa Hugh Latimera k Dr. Nicholasi Ridleymu: *„Buď dobré mysli, mistře Ridley, a chovej se jako muž. Dnešního dne zapálíme z Boží milosti v Anglii takovou svíci, která, věřím, nikdy nehasne.“*

Proč však byli takoví lidé upáleni na hranici? Jaká byla ona velká přesvědčení, pro která žili a byli pro ně připraveni položit život? Díky čemu byl jejich život a svědectví pro Kristovo evangelium tak mocné? Sdílejí dnešní křesťané jejich stanoviska nebo jejich věrnost?

180 stran, brož., cena 169,- Kč, vydalo Didasko (www.didasko.cz).

Poutníková četba při objednávce nad 500,- Kč neúčtuje poštovné.

Novinky v Poutníkové četbě

Střípky poznání Boha

Arthur W. Pink

Povědomí, že je Bůh velký v moudrosti, úžasný v moci a stále plný milosrdenství, pokládají mnozí za jakousi obecnou znalost. Zamýšlet se však nad věcmi, které se blíží adekvátní představě o Jeho existenci, přirozenosti a vlastnostech, jak jsou odhaleny v Písmu, je něco, čemu se v této zkažené době věnuje jen málo lidí. Bůh je ojedinělý ve Svě vznešenosti.

216 stran, brož., cena: 195,- Kč

Velká kniha o Bohu pro malé děti

Marian M. Schoolland

Maminka svým dětem láskyplně sděluje vše, co by měly vědět o Bohu Otci, Kristu, Duchu svatém, církvi i samy o sobě.

Kniha obsahuje vysvětlení tématu (např. Bůh je věrný, Bůh stvořil všechny věci dobré, Jak přišel do světa hřích, Ježíš ukázal, kdo je, Duch svatý učedníky vedl, Musíme se znovu narodit, Boží děti vyprávějí o Ježíši... – celkem 86 témat), otázky pro rozhovor s dětmi, vybrané verše k naučení se zpaměti a modlitby. Kniha přináší slávu jedinému Bohu.

A4, pevná vazba, křídový papír, barevné ilustrace

240 stran, cena: 355,- Kč

www.PoutnikovaCetba.cz, Poutnik@PoutnikovaCetba.cz,

tel.: +420 472 741 623

Poutníková četba, Žandov 85, Chlumeč 403 39

**Objednávky časopisu, knih, nahrávek a své připomínky,
názory, náměty nebo články posílejte na:**

zapasodusi@gmail.com

Nebo na adresu: **Zápas o duši, Veleslavínova 14
400 11 Ústí nad Labem**

Telefon do redakce: (+420) 411 440 021

**Dobrovolné příspěvky posílejte přiloženou složenkou nebo převodem z účtu.
Jako variabilní symbol použijte číslo uvedené na adresním štítku.**

Číslo účtu: 2600196560 / 2010 (Česká republika)
2600196560 / 8330 (Slovensko)

www.reformace.cz

Posláním občanského sdružení Reformace.cz je pomáhat jednotlivcům, místním sborům a dalším misijním organizacím naplňovat příkaz Pána Ježíše Krista nést Boží slovo do celého světa a vychovávat učedníky.

**Na webu naleznete: stovky nahrávek kázání a vyučování •
webový archiv časopisu Zápas o duši • úvahy a vyučování •
elektronické knihy • internetový časopis Reformace • staré
publikace ke stažení • videa • a další.**

**HCJB vysílání v Rádiu 7 (www.radio7.cz)
pondělí 23³⁰–0⁰⁰, středa 17¹⁵–17⁴⁵, čtvrtek 5⁰⁰–5³⁰**

Reformace

Internetový měsíčník pro církve reformovanou a stále se reformující.
Vychází v elektronické podobě vždy na začátku měsíce, můžete ho dostávat
emailem a zároveň je také k dispozici na našich webových stránkách.

ZÁPAS O DUŠI © vydává Reformace.cz, Hošťálkova 1b, 169 00 Praha 6, IČ: 41605012

Redakce a administrace: Veleslavínova 14, 400 11 Ústí nad Labem

Odpovědný redaktor: Jaroslav Kernal

Redakční rada: Daniel Adamovský, Radovan Hynek, Petr Papež, Klára Steigerová,
Pavel Steiger, Iva Suchá, Jan Suchý

Číslo 119, vyšlo 17. ledna 2014, ev. č. MKČR: E 11180

Tiskne Grafotechna print, s. r. o., Lýskova 1594/33, 155 00 Praha 13 – Stodůlky

Vychází čtyřikrát do roka. **NEPRODEJNÉ!**

ISSN 1804-2880